

Japonski odpor na Okinawi strt

NAD 90,000 JAPONCEV PADLO NA OTOKU; DRUGA NAJNOVEJŠA POROČILA

Otok Guam. — Admiral Chester Nimitz, ki je poveljeval operacijam na otoku Okinawa je proglasil zgodaj v četrtek jutro, da je sovražni odpor na otoku zlomljen. Le dve mali točki sta še v ostankih sovražnih čet, ki bodo pa vsak čas uničene. Borba za otok Okinawa je trajala 81 dni. Japonci so zgubili na mrtvih nad 90,000, pravi poročilo.

Otok bodo zdaj preuredili za baze, odkjer se bodo vršili zračni napadi na vse razne občutljive točke na japonskem domačem otočju, kakor tudi na njihove pozicije na azijski celine. General Stilwell je imenovan poveljnikom otoka, ki bo začel s preurejevanjem otoka, kakor hitro bo dospel na otok. Avstralci so napredovali na Borneo otoku na več krajih. Izrekli so se tudi na novih krajih

v Brunei zalivu. Letalstvo pa jim z bombardiranjem sovražnih pozicij dela pot v notranjost otoka.

Iz Chungkinga poročajo, da so Kitajci izvajali nove uspehe v bližini Liuchowa, ki je glavno mesto Kwangsi provincije.

Na otoku Luzonu na Filipinih so ameriške čete prodrle 7 milj naprej v Cagayan dolino in so tam vželi Japoncem glavno mesto Liagan in tamkajšnje letalsko postajališče.

NOV STROG DELAVSKI ZAKON PREDLAGAN

Washington, D. C. — Senator Hatch, demokrat iz New Mexico je včeraj predložil v senatski zbornici predlog za nov delavski zakon. Predlog sta pomagala sestaviti in sta istega so-predlagala s senatorjem Hatchem vred še senatorja Ball, demokrat iz Minnesote in Burton, republikanec iz Ohio. Novi zakon, če bo sprejet in uveljavljen bo avtomatično nadomestil Wagnerjev delavski zakon in bo mnogo bolj strog od sedanjega zakona za obe strani za delodajalce, kakor tudi za delavske unije.

Hatch je utemeljeval v svojem govoru potrebo bolj temeljitega zakona za delavske zadeve, ker po vojni bomo imeli v deželi zelo sitne težave radi delavskih sporov. Treba bo jasnega zakona, na podlagi katerega se bo dalo urejati take spore.

Predlog določa, da mesto sedanjega Narodnega delavskega odbora za delavska vpraša-

nja naj se ustanovi Zvezni delavski odbor petih članov z \$12,000 letno plačo. Dalje določa, da v področje zveznega odbora spadajo le zadeve, ki zadevajo meddržavno trgovino. Lokalne zadeve se naj bi prepuščajo v reševanje posameznim državam. Nepošteno ravnanje z delavci so kaznjiva, ravno tako je določena v predlogu kazen za delavske unije za nepošteno ravnanje v stvarkah ali povzročanju istih. Dalje delavcem določa popolno svobodo, če hočejo vstopiti v unijo, ali ne. Siliti jih v to ne more nihče.

Pričakuje se, da bo predlog dvignil mnogo debat in kritike od vseh strani.

VOLITVE BODO ODREDILE ANGLIJI NOVE POLITIČNE SMERNICE

London, Anglija. — Angleške volitve, ki se bodo vršile dne 5. julija, dvigajo ne le samo v Angliji, marveč po vsem svetu veliko pozornost. Posebno dviga pozornost angleška delavska stranka, ki vodi proti konservativni Churchillovi stranki jako ostro in živahno kampanjo. Posebej vzbuja pozornost še Robert Morrison, ki vodi kampanjo za laboritsko stranko. On je po prepričanju socialist in se zavzema za večje in tesnejše sodelovanje s Sovjetsko Rusijo. Vsi delavci, ki so v stanju nikoli izvesti danih obljub, ker ji kapitalistični konservativci tega ne bodo dopustili. Le vlada, ki bo totalno prostih rok, kar se tiče zvez z bogatimi sloji bo mogla kaj napraviti za proste ljudi, povdarja Morrison. Dalje je laboritska stranka za širše podpravljanje raznih gospodarskih ustanov. Glede narodne angleške banke in socialno politiko. Seveda tu-

di Churchill obljublja obsežne gospodarske in socialne reforme. Tem obljubam ugovarja zlasti laborit Morrison in pravi, da torijska vlada, to je sedanja koalicijska vlada ne bo v stanju nikoli izvesti danih obljub, ker ji kapitalistični konservativci tega ne bodo dopustili. Le vlada, ki bo totalno prostih rok, kar se tiče zvez z bogatimi sloji bo mogla kaj napraviti za proste ljudi, povdarja Morrison. Dalje je laboritska stranka za širše podpravljanje raznih gospodarskih ustanov. Glede narodne angleške banke in socialno politiko. Seveda tu-

Prizor je posnet na otoku Okinawa. Na hribčku je votlina, kjer so se vgnedili Japonci. Dim prihaja iz "torbe" (satchel), ki so jo razstrela nad sivevi vzhajajočega sonca, medtem pa se izkušeni marini prve divizije plazijo proti votlini. Pripravljeni so, da primerno sprejmejo Japonce, ki bodo ta trenutek prišli ven iz votline, če niso že na rajni na drugi svet.

TAKOLE ŠČIPLJEJO JAPONCE

FRANCOVA ŠPANIJA NI SPREJETA V DRUŽBO NARODOV

San Francisco, Calif. — Glede Španije je bilo na mednarodni konferenci že mnogo pre-rekanj. Glede tega se je glasovalo v torek. Zastopniki Mehike so podali že preje posebno izjavo konferenci in v nji navedli razloge, zakaj se odkloni sprejem sedanje Španije v družbo narodov, ki tvorijo mednarodno konferenco. Izjava ob-tožuje generala Franco, da je ves čas sodeloval z naziji in fašisti in da je njegov režim še sedaj v bistvu fašističen in ker je fašistična ideologija kriva, da je prišlo do strašnega pokol-lja v Evropi, zato demokratični narodi nikakor ne morejo, če hočejo biti dosledni svojim demokratičnim ciljem sprejeti se-danje Francove Španije v druž-bo petdesetih narodov, ki tvo-rijo mednarodno konferenco. Ta sklep podpirajo tudi Zd. države in večina vse druge članice konference. Za Francov režim je to občuten udarec.

BELGIJSKI KRALJ SE BO VRNIL

Salzburg, Avstrija. — Belgijski kralj Leopold se je odločil, da se bo vrnil v domovino in da bo sprejel vladne odgovornosti nad Belgijo. Ker so pa doma razne stranke nasprotne kraljevemu povratu, je sedanja vlada podala ostavko. Kralj zdaj zbira nove ministre, ki naj bi tvorili novo vlado, ki naj nastopi predno se on vrne na prestol. Zgleda pa, da bo v Belgiji ob njegovem povratu precej no-tranjih homatij.

MIKOLAJČIK NEDOLŽEN

Moskva, Rusija. — Najzad-nje vesti o procesu proti šest-najstori Poljakov omenjajo, da Stanislav Mikolajčik, za-stopnik poljske kmetijske stran-ke, je spoznan nedolžnim. Iz-povedi prizadetih so pokazale, da Mikolajčik ni imel nobene vednosti o sklepih in načrtih generala Okulickija, pravi vest.

OGLAŠAJTE V "AMER. SLOVENCU"

KRATKE VESTI

— Pariz, Francija. — Glavni stan ameriške vojske v Evropi objavlja, da častniki, ki so do-sluzili nad 85 pointov vojne službe in niso nujno potrebni v službi, bodo poslani nazaj v Zd. države in najbrže odpuščeni iz službe. Število teh znaša okrog 40,000.

— Washington, D. C. — Mor-nariški oddelek poroča, da so ameriški submarini potopili zadnje tri tedne 11 japonskih parnikov. Odkar so Japonci na-padli Združene države so ame-riški submarini potopili Japon-cem 138 vojnih ladij in 1,015 raznih prevoznih ladij.

— Oslo, Norveška. — Angle-ške oblasti so zaslele v norve-ških lukah in okolicih 86 nem-ških submarinov, ki so jih te dni poslali v Anglijo. Kam in komu bodo ti submarini pripadli bo odločila mirovna konferenca, pravi vest.

— Pearl Harbor, Havajsko. — Zgube ameriških vojakov japonskega pokolenja, ki služijo v 44. polku in pa v 100-tem pehotnem bataljonu znašajo 2,101. V Italiji in Franciji je padlo 361 mož, 49 jih je umrlo vsled ran, 1651 je ranjenih in ujetih.

— Bombay, Indija. — Mar-šal Wawell, ki je podkralj v In-diji, je pripravil načrt za kon-ferenco z indijskimi zastopni-ki glede bodoče uredbe Indije. Gandhi odobrava to, da bo kon-ferenca. Kako in po kakem na-črtu se bo skušalo bodočo ured-bo Indije izvesti se pa še ne ve.

— Washington, D. C. — Gle-de bonusa ali nagrade vojakom za službovanje v vojski so ne-kateri načrti že v teku. Pred-sednik Truman je izrazil željo, ako se misli kaj ukreniti glede vojaškega bonusa, naj se to sto-ri zdaj. Eden izmed predlogov določa, da naj se odpuščeni vojakom plača vsa kemu \$1,050.00 kot bonus.

— Cedar Grove, Wis. — Me-hikanski poljedelski delavci, ki so jih importirali za dela na tu-kajšnih pesnih nasadih so za-stavkali. Vzrok pravijo, da so

TRUMAN ZA SPREMEMBO NAČINA, KI DOLOČA NASLEDSTVO

Washington, D. C. — Pred-sednik Truman je pred svojim odhodom na zapad, kjer bo imel ob zaključku mednarodne konference v San Francisco za-ključni govor poslal kongresni zbornici posebno poslanico, v kateri prosi zbornico, da naj se v pravilniku glede nasledstva v predsedniški službi napravi spremembe. Dosedanji pravil-nik iz leta 1886 določa, da v slučaju smrti, ali odpoklica predsednika Zd. držav istega nasledi podpredsednik. V slu-čaju smrti tega, mu sledi v predsedniški urad državni taj-nik, v slučaju smrti tega mu sledi zakladniški tajnik, za tem vojni tajnik, temu pa generalni zvezni pravnik, potem pride na vrsto načelnik pošte, temu mor-nariški tajnik in kot zadnji pride v upoštevanje tajnik za notranje zadeve. Takrat ko je bil ta pravilnik sprejet še ni bilo polje-delskega, ne trgovskega, niti delavskega departamenta.

Predsednik Truman zdaj pri-poroča, da v slučaju smrti pod-predsednika naj bi bil prvi v vr-sti za nasledstvo v predsedniški službi predsednik (Speaker) senata. Glede tega predloga bo zdaj v kongresu debata. V kon-gresni zbornici še ni prevlelike-ga nasprotstva. V senatski zbornici pa že izražajo druga mnenja glede tega nasveta. Se-danji predsednik (Speaker) se-nata je senator Rayburn, demo-krat iz Texasa.

KING ZGUBIL V KANAD- SKIH VOLITVAH

Ottawa, Ont. — V kanadskih volitvah, ki so se prav kar vršile, je zgubil kanadski prvi mi-nister W. L. MacKinzie King svoj sedež v parlamentu za 129 glasov, pravi vest. Porazili so ga glasovi vojakov. Vojaki so mu zamerili, ko je nastopal proti njim, ko so se upirali službo-vati preko morjev.

slaba stanovanja in slabe plače. Vladni odbor jih bo na željo premestil v South Bend, Ind. na paradizijska polja na delo.

PRED JUGOSLOVANI SO OGROMNE NALOGE, PA ONI SE JIH NE BOJIJO

Washington, D. C. — Jugoslavija, "živahna mlada dežela, ki se je trdno zavzela, da si ustvari uspešno bodočnost," je naj-manj toliko opustošena kot katera koli druga dežela, ki je v njo prihrumela vojna, je rekel Allan Hall, pooblaščen ravnatelj UNRRA poslanstva v Jugosla-viji, na častnikarski konferenci v Beogradu te dni.

Neka vas, ki jo je Hall šel po-gledat, je med vojno 48 krat spremenila roke in je "prene-hala obstojati", je med drugim povedal omenjeni uradnik.

"So doline, kjer prebivajo iz-ključno same ženske, ker so bi-li vsi moške pobiti; v eni takih dolin imajo tako malo obleke, da se ženske nikdar ne upajo iz-hiše podnevi, temveč obdeluje-jo svoja polja ponoči. V Saraje-vu, ki je narastlo, ker je 80,000 oseb iz okoliških vasi pribežalo v mesto, je 100,000 ljudi, ki stradajo, v Zagrebu je pa celo 200,000 takih.

"Veliko smrti je povzročila vročinska bolezen, četudi je si-jajno delo ameriške komisije proti tifusu, pod vodstvom ge-nerala Foka, morda rešilo 500,000 življenj in preprečilo epi-demijo. Razen tega," je izjavil Hall, "so bolnišnice natrpane z žrtvami min in pasti za tanke, katerih se ne bo dalo popolno-pa počistiti s polja v več kot treh letih."

"Britiško - ameriško vojaško zastopstvo, ki je prišlo v Jugo-slavijo v začetku leta 1945, je v treh mesecih preskrbelo 55,000 ton živeža, zdravniških za-log, oblek in 1,200 vozil. Vse to skozi edini dve pristanišči, ki ju je bilo mogoče uporabljati. UNRRA je prevzela to na-logo od vojaškega zastopstva 15. aprila 1945. V mesecu maju so se pristaniške močnosti iz-boljšale in je UNRRA uvozila 45,000 ton relignih zalog," je rekel Hall in dostavil, da bo v juniju prišlo 55,000 ton, v ju-liju 65,000 ton, v avgustu pa 110,000 ton. Tak je načrt.

"Največja težava je, kako spraviti blago naprej po Jugo-slaviji, kjer je tistih par potov, ki vodijo čez hribe in gore, pač zadosti dobrih za osle, nikakor pa ne za truke, železnice so pa tako temeljito razdejane, da bodo pretekla leta, preden bo vse zopet popravljeno. Vojaške oblasti v Italiji so nakazale in odločile dati na razpolago Ju-goslaviji nadaljnjih 2,000 tru-kov, kljub temu pa se bojimo," pravi Hall, "da najmanj tretji-na prebivalstva ne bo imela niti toliko za jesti, da si ohrani živ-ljenje, v teku prihodnjih 18 me-secev."

Za prevozom so največje te-žave z obleko. UNRRA prič-a-kuje, da ji bo mogoče uvoziti 20,000 ton sirove volne in bom-baža še ob času, da odpomore kritičnemu stanju, preden pride prihodnja zima. Veliko jugoslo-vanskih žensk je navajenih, da same predejo in tkejo za svoje družine, razen tega pa so pre-dilnice po mestih v boljšem sta-nju, kakor je bilo pričakovati.

Člani jugoslovanske vlade vršijo "ogromno delo organizi-ranja, ki zasluži naše najvišje občudovanje in priznanje," je rekel Hall. Na UNRRA se obra-čajo samo za zaloge; vse zdrav-stvene, pomožne in razdeljeval-ne agencije pa organizirajo sa-mi. Delujejo s "korajžo in ve-likansko živavnostjo. Je nekaj posebnega gledati, s kakim du-hom se je to ljudstvo lotilo de-la." Tako je povedal Hall in še dodal, da "vlada razdeljuje re-lifne zaloge popolnoma pravič-no in se pri tem ne ozira na po-litično ali versko prepričanje tistih, ki jim naklanja pomoč."

Z dostavljanjem živeža so pravi-čno velike težave v Gor-skem Kotoru, ker tam posebno primanjkuje prevoznih možno-sti, poroča te dni TANJUG, vendar so ljudje že na delu, da se olajšajo prevozne težkoče ži-veža v Gorskem Kotoru, ko pride živež v Dalmacijo na ladjah.

Skozi Gorsk Kotor gre že-lezniška proga Zagreb-Sušak, toda kaj pomaga, ko ta zdaj vo-zi samo od predora Kupjak v Vrbovsko, z odsekom v Ogulin. Toda ljudstvo je napelo vse svo-je moči, da popravi to progo in ne bo dolgo, ko bo cela proga iz Sušaka v Ogulin obratovala.

Železniška proga skozi Liko tudi še ni bila popravljena. Zi-vila iz Dalmacije prevažajo na truhlih, toda pomanjkanje gori-vo povzroča težave. Ceste so slabe, vendar pa jih je mogoče uporabljati. Sovražnik jih je razrušil na številnih krajih, ali poprave se že vršijo povsod.

Med Reko in Zagrebom, sko-zi Delnice, so spet redno začeli voziti avtobusi, po trije na dan.

Nadaljna skupina jugoslo-vanskih političnih interniran-cev iz zloglasnega Mauthau-sen koncentracijskega tabori-šča je dospela v Subotico. Ka-kor pripovedujejo ti vračajoči se jetniki, je doletela smrt ka-kih 20,000 Jugoslovancev v tej tovarni smrti. Skupina sestoji iz Srbov in Hrvatov, ki imajo s se-boj neprecenljive dokaze in po-drobnosti o živinskem postopa-nju v taborišču.

Glede Trsta so tudi Svobodne Noviny v Pragi povedale svoje mnenje, ko pišejo te dni: "V in-teresu miru in gospodarskega razvoja cele Evrope da dovolijo in omogočijo deželam, ki nima-jo direktnega dostopa do mor-ja, uporabo najbližjega prista-nišča. Harmonična rast central-ne Evrope zahteva, da se med-narodno stanje v Trstu prilago-di njegovemu posebnemu stali-šču in potrebam njegovega zemljepisnega in gospodarske-ga zaledja. Za Čehoslovako je važno, da si s pogodbami za-jamči uporabo tržaškega pri-stanišča."

AMERIKANSKI SLOVENEČ

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891

Izhaja vsak torek in petek

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago 8
Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891

Issued every Tuesday and Friday

Published by
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago 8
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$4.00	For one year \$4.00
Za pol leta 2.00	For half a year 2.00
Za četrt leta 1.25	For three months 1.25
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe
Za celo leto \$4.50	For one year \$4.50
Za pol leta 2.25	For half a year 2.25
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50

Dopisniki so prošeni, da dopise pošljejo vedno malo prej, kakor zadnje ure predno je list zaključen. Za toliko številko morajo biti dopisi v uredništvu najkasneje do petka zjutraj prejeli. Za petkovo številko pa najkasneje do srede jutro. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

POZOR! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, do kdaj je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Entered as second class matter, June 10, 1943, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

KAJ JE Z VERSKO SVOBODO V RUSIJI?

Najboljši odgovor na naslovno vprašanje tega članka je protivprašanje: Ali je sploh kaj takega, kot je verska svoboda, v Rusiji? Nekateri trdijo, da je in so celo v tisku pojasnjevali o tej svobodi. Nam se zdi, da veliko je ni, da si je utegne biti nekaj malega.

Komisar Višinski je pred nedolгим zvito odgovarjal na razna vprašanja nekega ameriškega poročevalca. Odgovarjal je, da verska svoboda je, toda le nekako pogojna. Dosti vredna ni in v komunistični državi tudi kake naklonjenosti verski svobodi ne moremo pričakovati, ker komunizem je v svojem načelu proti vsaki veri in proglašava vere za utopije.

Zanimivo je tole v "verski svobodi" na Ruskem. Višinski je trdil, da duhovniki lahko vrše cerkvene obrede, le verska propaganda je zabranjena. Kaj pa je propaganda? Well, vsak cerkveni govor, vsaka pridiga je propaganda, saj propagira versko misel in vero v Boga. Lahko bi rekli, da je tudi vsak cerkveni obred taka propaganda (v dobrem smislu namreč), ker izraža čast in slavo Bogu. Vendar obredi, tako pravijo, so dovoljeni, propaganda pa ne. Dalje niso dovoljene verske šole. Kako dolgo bo vera živelja, če ne bo vzgojenega naraščaja? Taka verska svoboda ni logična. Če bodo komunistični prvaki delili versko svobodo kot kaka zdravila po malih žličkah, s tako "širokogrudnostjo" pač ne bodo ustrezali željam vernikov po verski svobodi. Kaj pa torej preostaja vernikom raznih ver, da napravijo v svojih poizkušnjah za dosego verske svobode? Tu je point, tu je treba najti izhoda.

V kolikor so dosedaj poizkušali zastopniki raznih ver priti v stik s predstavniki Sovjetske Rusije je bilo le posamezno tipanje za tem. Ni dvoma, da najbrže vedo glavni predstavniki raznih cerkva, pri čem so. Vprašanje je le, če so poizkušali še kake druge načine v svojih prizadevanjih. Kakšnih?

Na podlagi statistike svetovnega koledarja se ugotavlja, da je v Rusiji točasno okrog 8 milijonov katoličanov. To je brez Litvincev, Poljakov in drugih, ki bodo zdaj priključeni ruski skupnosti. S temi vred računajo, da bo znalo število katoličanov do blizu 25 milijonov, če se ne več. Če štejemo zraven še Čeha in Jugoslovane, ki bodo tudi pod delnim ruskim sfernim vplivom, se bo število dvignilo še višje, tja do blizu 40 milijonov. Skupnost prebivalstva v Rusiji sami je nekaj nad 170 milijonov. Z deželami, ki bodo spadale pod ruski krog, pa se bo dvignilo skupno prebivalstvo do nad 250 milijonov, to je, če vzamemo Balkan, Poljsko in baltičke države. Koliko je v teh pravoslavni vernikov in koliko članov raznih protestantskih sekt, ni pri rokah števil, a majhne te številke niso. Če prištejemo vso Poljsko, še Avstrijo in Ogersko, bo katoličanov gotovo precej nad 50 milijonov. Če se ti združijo s pravoslavni milijoni in še s protestanti, bi število naraslo najbrže precej preko 150 milijonov kristjanov in če biti združeni postavili svoje zahteve po verski svobodi za vse kristjane v ruski sferi, bi v Moskvi najmanj desetkrat pomislili, predno bi tako zahtevo zavrnili. Ogronomna večina narodov bi vplivala. Ako pa ne, potem bi vsi kristjani vedeli, pri čem so, in začela bi se lahko skupna akcija, ki bi res nekaj zalegla. Ali je taka skupna akcija nemogoča? Ali jo je kdo že vsaj v teoriji svetoval? Tega ne vemo. Toda če se glede tega ni ničesar poskušalo, ni prav, če se ni. Kristjani bi imeli v skupnosti veliko moč, samo uporabljati bi jo morali. Nastopati bi morali skupno in podpirati drug drugega, ne hoditi ostro ločena pota, kakor da bi tudi v viharju na morju ne smeli pomagati drug drugemu.

Kristjani vseh slovanskih dežel in tudi neslovanskih, ki bodo prišli pod sferni vpliv Rusije, naj bi stopili očitno in javno pred Rusijo glede verske svobode. Kaj bi se bali? Kaj bi pošiljala vsaka cerkev svoje posredovalce tajno spraševati v Moskvo o tem in onem. Skupna zahteva za vse vere in cerkve naj bi se postavila pred Rusijo in zahtevala

versko svobodo. Ruska vlada naj pa pove javno, ali da, ali ne! Če bi odklonila, potem bo svet vedel, ali je moskovska vlada za versko svobodo, ali ne. Potem bi se razni komisarji ne mogli igrati nobenih skrivnic v takih vprašanjih. Pa tudi dolgo taka vlada vzdržala ne bi, ker svetovna in njena domača javnost bi jo obsojala.

Mnogim se bodo morda zdeli taki nasveti zelo čudni, nepraktični, ker dosedanje tradicije so določevale striktno ločena pota tudi v takih slučajih. S stališča raznih tradicij morda ni vse v redu, toda razmere so take, da je treba računati tudi za take slučaje z nastopi v najširšem obsegu. Če je bilo potrebno združiti ves demokratični svet v borbi proti fašizmu in nazizmu, ali je kaj napačnega v tem, da bi se zedinili za skupni nastop in zahtevi po verski svobodi od strani Rusije vsi kristjani v njenem sfernem vplivu?

Verska svoboda je dragocena in važna reč za vsakega kristjana. Kdor mu omejuje te pravice, tak se ne more postavljati, da je demokratičen. Tudi Rusija se ne bo mogla, če bo kristjanom kratila te pravice.

ČETUDI JE MALO POZNO!

Pueblo, Colo.

Zares je že pozno govoriti o zadnji kampanji Am. Slovencev, vendar je tudi pozno bolje kot nič.

Ker sem se v teku kampanje nahajala na bolniški postelji, pač nisem pričakovala, da bi kaj dosegla, še zadnjega mesta ne, saj nisem mogla nič delati. Zato sem bila zelo iznenadena, ko me telefonično pokliče Annie Peček, moja prijateljica, in mi pravi: "Čestitam Vam, Mrs. Kogovšek. Vaša slika je danes v kampanjskem poročilu Am. Slovencev. Dosegli ste tretje mesto."

Za to stokratna hvala vsem mojim prijateljem in glasovateljem širom Amerike. Ne bom vas pozabila. Posebno se zahvaljujem onim v Kenosha, Kansas, Stepanič in Bambič, v Salt Lake, Utah, Kašček in Pridanč, v Leadvillu pa Mrs. Klun, in vsem nepoznamim. Hvala stokrat!

Zmeraj sem zadnja, pa nič zato. Moj sin Raymond je igral po gledališčih in nočnih klubih, preden je bil poklican v armado, pa mi je povedal in rekel: "Veš, mama, kar je najboljša zmeraj pustijo za nazadnje." Nad mojo pisalno mizo se zdaj blišči v okvirjih dve diplom. To mi je uredil moj zet Peter.

Pozdravljam vse čitatelje tega lista, posebno pa še moje sestro Frances Petkovšek v Los Angeles. Frances, napiši včasih kakšen dopis; ni treba samo sedeti pod pomarančnim drevesom! In Jennie Keber iz Waukegana se tudi že dolgo ni oglasila! Pozdravljeni!

Mary Kogovšek.

VOJASKI DUHOVNIK
REV. L. E. BOGOLIN
PIŠE IZ NEMČIJE

Hilden, Nemčija,

11. junija 1945

Predragi starši:

Pošiljam Vam dva dopisa, ki sta ju napisala tukaj dva Slovence. Prvi je bil s celo družino že štiri leta tu v Nemčiji, drugi pa malo manj.

Naprosil sem ju, da bi malo popisala, kako je bilo, odkar so bili izgnani iz Slovenije. In sta napisala. Skušal bom dobiti še več takih poročil, če mogoče, še bolj podrobnih in natančnih.

Z menoj je po starem. Zdrav sem. Še ne vemo, kako in kaj bo z nami. Kakor kaže, se bomo preselili, a kam, še ne vemo in tudi ne, kdaj. Mislim, da ta mesec za gotovo. Več bom sporočil takoj, ko izvem.

Pozdrav.

Sin

Leonard.

PRESELJEVANJE
SLOVENCEV V RAJH

Prve spomladanske dni leta 1941 so vdrle nemške motorizirane čete v Jugoslavijo in v

Sloveniji zasedle Dolenjsko do Novega mesta. To je trpelo nekaj mesecev, potem so imeli Nemci pogajanje z Italijo. Na zahtevo Italije bi se bili morali Nemci umakniti nazaj do Save, tega pa niso hoteli storiti in so tudi prek Save zase obdržali občino Veliko dolino, Čatež (pri Brezicah), Krško vas, Cerklje (ob Krki), Krško, Leskovec, Sveti Duh, Radeče, Studenec, Rako in Bučko, obenem pa vso Štajersko, Koroško, kakor tudi Gorenjsko do Ljubljane.

Ljubljano, Notranjsko in nekaj Dolenjske so zasedli Italijani. Iz teh krajev niso selili ljudi, kakor so Nemci selili breziški in krški srez. Nas, ki smo bili na eni strani ob meji od Italijanov zasedene zemlje, na drugi strani pa blizu meje Hrvaške, so izgnali iz naših domov in Nemci nastanili po naših domovih. Višje po Štajerskem in Gorenjskem so jih na tisoče postrelili in obesili, v več krajih so tudi vasi zažgali, z ljudmi vred. Tako so delali z ubogimi Slovenci, pa kaj še več.

Dne 3. novembra 1941 so nas iz občine Rake pregnali in vse naše imetje zaplenili, naše hiše zaklenili, nas naložili na avto in nas zvozili v Rajhenburg v lager. Nepopisna ostudnost je bila v teh lagirih.

Tam so nas popisali, kaj smo vse pustili doma, in nam obljubovali, da v rajhu nam bo vse povrnjeno in še več, nego smo pustili doma. Potem so nas razkropili po celi stari Nemčiji, v lagre so nas zvozili, da so nas lažje sestrada. Na žalost je bil krompir vsak dan, nič zabeljen in tudi neslan, kruha pa 200 gramov, brez putra in klobas — to je šlo vse na stran, — kava črna, brez sladkorja, koleraba in korenje, napol kuhano, in skoro nič zabeljeno, razen kar je bilo z margarinom, delati pa vsak dan, če ne, je bil pa vsak kaznovan.

Od 15 pa do 25 let stare dekleta so vse od nas izbrali in so jih v mesta dali, da so si morale služiti vsakdanji črni kruh, fante in moške pa v fabrike in na železnice, nekaj družin so pa oddelili za na kmete. Jaz, moja žena in dva sina, za kmetško delo sposobna, smo bili oddeljeni na kmetije. Več drugih družin enako. Delati smo morali vsa dela, po istem načinu kakor v fabriki, od ure do ure in še več, naj bo lepo ali dež, tu ni bilo nobene izjeme.

Cez par dni, potem ko smo prišli v lager v Walsrode bei Hannover, so že vse dekleta izbrali in so jih od nas vzeli, jih razdelili in poslali na razna mesta po Nemčiji; največ so jih dali na Berlin. Moji dve hčerki sta že bili zraven. V prvič so ju dali prav blizu Bremena, da se koj hitro privadita bombardiranju. Tam so že tisti čas Angličani bombardirali pristanišče

ZADNJI POZIV NA KATOLIŠKI DAN

Zadnjič vabimo vse Slovence od daleč in blizu na Katoliški Dan.

1. Kje se bo obhajal prvi Katoliški Dan?
V slovenski fari sv. Jožefa v Jolietu, Illinois (Slovenski Rim).
2. Kdaj bo sveta maša?
Ob 10. uri zjutraj v cerkvi sv. Jožefa. Sveto mašo bo daroval župnik fare sv. Jožefa, Rev. M. J. Butala, ob asistenci drugih duhovnikov. Slovestno pridigo bo imel kanonik John Oman.
3. Kje bo popoldanski program?
Na farnem parku, Raynor in Theodore Streets. Busi bodo vozili po maši direktno na park.
4. Kdaj se začne popoldanski program?
Šolska godba bo igrala od 1:30 do 2:30. Program Katoliškega dneva začnemo ob 2:30. Zapel bo pevski zbor cerkve sv. Jožefa.
5. Kdo bo govoril tisti dan?
Rev. M. J. Butala bo pozdravil navzoče v imenu pripravljalnega odbora. Potem prevzame predsedništvo John Canon Oman za ta dan. Pozdravne govore bodo imeli zastopniki naših katoliških organizacij, to je KSKJ, DSD in SZZ. Glavna govornika bosta Father Gabrovšek in Joseph Zalar, ki bosta predstavila resolucije.
6. Kaj bo poglobitveno delo tega dneva?
Poglobitveno delo bo izvolitev odbora, ki bo imel nalogo, izvesti resolucije, ki bodo na tem shodu sprejete.
7. Kaj pričakujemo, da bodo sadovi tega Katoliškega dneva?
Imeli bomo organizacijo, po kateri bo mogoče slovenskim katoliškim Amerikancem se zavzeti za vsa vprašanja, ki se tičejo vere in pomožne akcije.

Vsi torej, kateri morete, pridite v Joliet, da se ustanovi ta organizacija, ki bo veliko koristila veri in narodu.

Rev. M. J. Butala
Rev. Edward Gabrenja, OFM
Rev. John J. Canon Oman
Rev. Alexander Urankar, OFM
Rev. M. Jager

Bremen. Čez par mesecev ju je lagerfuehrer poklical nazaj v lager, nato ju je pa v par dneh odposlal na Berlin in še več drugih. In s tem sta bili tako razkropljeni, da nista dolgo časa vedeli druga za drugo. Težko je bilo njuno življenje, a še težje je bilo poslušati oficirske žene, ki jim ni bilo mogoče ustreči.

Mlajša hčerka je bila pri nekem oberstu in ji ni bilo prestat. Zmislila si je na drug način ukreniti, in res, nekega dne si spravi vse svoje reči skupaj, zvečer odide proč, gre na vlak in se odpelje na Dunaj. Tam ji je bilo kar dobro, ali kaj, ko so jo vedno zasledovali! Pretekli so trije meseci, ko jo najde policija. Tedaj jo zgrabijo, zapro v avto in zapeljejo v Duesseldorf v kazensko taborišče (Straflager). Na prošnjo policije sem jo rešil in sem jo dobil k sebi, v Manstedten, kakor tudi drugo hčer iz Berlina.

Ostali smo v lagru do 15. aprila 1942, potem pa so nas prepeljali v drugi lager, ki se imenuje Buchom. Od tam so nas dali čez mesec dni nekemu kmetu v Manstedten, občina Pülheim blizu Koelna. Tam smo dobili stanovanjsko hišo, kjer nas je nastavila komanda SS in nam zabilala, ako ne bomo pokorni in delali, nas bodo dali tamo v kazensko taborišče, kjer bomo dobili samo 200 gramov kruha na dan. Glede hrane je bilo malo bolje na kmetiji nego v lagru, posebno kjer je bil gospodar dober, a žali Bog, jaz in moja družina smo naleteli na slabega; bil je hudoben kot pes, žena njegova pa istotako. Vedno sta nam govorila samo, "musst arbeiten, musst schnell arbeiten!"

Ko so pa zračne ladje priplvale nad nas, ta čas je pa gospodar klet in zmerjal vse, češ da je to svinjarija od strani Amerikancev in Angležev. Pa vseeno, ko je bil le prehud pristnik izpod neba, jo je pa tudi on popihal v kritje in se ves tresel. Nešteto krat so bežali v podzemeljske rove. Tudi jaz sem se včasih skril, ker je bilo le hudo. Večkrat smo se kar v božjo voljo udali in prosili Marijo in angela varuha, naj nas varujeta, in res, hvala Bogu Očetu nebeskemu, nobenemu nam tujim se ni pripetila nobena nesreča v naši vasi. Nemcem pa se je pripetila nezgoda med otroki, ki so se igrali z zažigalnimi bom-

bami, pa se je ena vžgala in razpočila. Enega je ubilo, tri druge pa ranilo. Sedaj pa, ko je prišla zavezniška fronta skozi, je eden Nemcev bđ strahu umrl, star 48 let.

Mi tuji smo se vedno veselili in v duhu Boga prosili, da bi le brž prišli Amerikanci skozi, in res smo dočakali ta srečni dan. V velikem strahu med granatami smo dočakali dan 3. marca. Ob pol dveh popoldne so prišli ameriški tanki in njihova premoč do nas, hvala Bogu in njim, ki so nas rešili nemškega zla. Veseli smo z dvignjenimi rokami vzklíkili na glas: Živijo Amerika!

Podpisani vas vse Slovence lepo pozdravljam iz tujine v tujino.

Franc Vrčec,

Ravno 3, Raka.

Naslednji dopis, ki ga je napisal in izročil Rev. Bogolinu Andrej Škraba, bo priobčen prihodnjič. — Urednik.

KAJ JE NOVEGA V JOLIETU
Joliet, Ill.

Na 64 dnevni dopust je prišel domov k svoji soprogi Elizabeti na 1008 N. Hickory St. Pfc. Joseph Rudman, star 35 let. Prišel je domov iz nemškega ujetništva, v katerem je trpel od 30 sept. 1944. V ujetništvu je zgubil 40 funtov teže. Upamo, da se bo doma lepo spočil in razvedril, dokler ga dolžnost ne bo spet poklicala nazaj na bojno polje.

Dne 31. maja je bil v letalski nesreči v Italiji ubit Lt. Joseph F. Skrinar Jr., pilot, star komaj 22 let. Njegovi starši, Mr. in Mrs. Joseph F. Skrinar, prebivajo zdaj v Omaha, Neb., kamor so se preselili pred dvema letoma, prej pa je cela družina prebivala v Jolietu, kjer je bil tudi rojen in izšolan njihov sin Joseph Jr.

Josip Zalar, gl. tajnik KSKJ je prijavil policiji, da so neznani zlikovci prerežali bakrene mreže na devetih velikih oknih glavnega urada KSKJ na N. Chicago St. Ne more si misliti, zakaj je bilo napravljeno tako vandalstvo. Najbrž so morali biti kaki razposajeni dečki.

Nas znani rojak John Papesh iz 1813 N. Broadway se postavi kakor malokdo v Ameriki. Sedem krepkih sinov ima pri ameriških oboroženih silah. (Podrobno poročilo je bilo objavljeno na 5. strani).

DOGODKI

med Slovenci po
Ameriki

Rojakinja umrla

New York, N. Y. — V Brooklynu je umrla Katarina Hutar, stara 58 let in doma iz Suhorja, pošta Banja Loka. Zapušča moža in pet odraslih otrok, od katerih sta dva v armadi.

Nova maša

Washington, D. C. — "Nahajava se v Washingtonu, odkoder pošiljava ljube pozdrave vsem prijateljem in znancem v Chicagi. Prišli sva na najbolj veselo praznovanje v našem življenju kakor tudi na vesel dogodek za ves slovenski narod širom Amerike. Dne 17. junija je bil tukaj posvečen v novega mašnika Rev. William Zlogar, ki je prej čez štiri leta študiral v Lemontu, tukaj pa dovršil svoje študije in bil posvečen. Novo mašo bo bral 1. julija v svoji domači farni cerkvi sv. Petra v Steeltonu, Pa. Udeležili se bosta tudi nove maše, potem pa bosta začeli najine počitnice na hribu na domu novomašnika pri Mr. in Mrs. Zlogar v Steeltonu, Pa. — Mrs. Mary Puklavac in Mrs. Josephine Toplak."

Dr. Mally doma

Cleveland, O. — Dr. James M. Mally, znani zobni zdravnik, ki je bil nevarno bolan v Glenville bolnišnici, je toliko boljši da je sedaj zopet na svojem domu v Mentorju.

Smrtna kosa

Cleveland, O. — V St. Luke's bolnišnici je umrla po daljši bolezni Agnes Urbanic, rojena Vesel, stara 57 let in stanujoča na 6308 Carl Ave. Pokojna je bila doma iz vasi Veliko Mrševno, fara Cerklje pri Krškem. Tukaj zapušča soproga Antona in sinova Anthony ter Pfc. Joseph.

Nov grob

Milwaukee, Wis. — Dne 8. junija je umrla Terezija Sedmak, žena lastnika hotela Grove Franka Sedmaka. Stara je bila 65 let, rojena v Gornjem gradu na Spodnjem Štajerskem in v Ameriki 44 let. Poleg moža zapušča pet hčera, sina, mater, štiri sestre, dva brata in več vnukov.

Padel v vojni

Soudan, Minn. — Dne 29. aprila je padel na Filipinih Pfc. Bernard Zallar, sin družine Anton Zallar, star še ne 21 let.

Smrtna kosa

Indianapolis, Ind. — Dne 11. junija je tukaj umrla Karolina Stanich, rojena Zgavec, stara okrog 56 let in doma iz Vipave.

Nesreča pri delu

Universal, Pa. — V cementni tovarni v Universalu se je 19. maja težko poškodoval Matevž Filipič, doma iz Stare Oselce. Rešili so mu življenje, izgubil pa je nogo nad kolonom in se nahaja v bolnišnici West Penn v Pittsburghu. Je oženjen in ima štiri mladoletne otroke.

Drug za drugim

Krayn, Pa. — Po dolgi bolezni je 7. jun. umrl Jože Zakrajšek, star 51 let in doma iz Ravne pri Sv. Vidu pri Cerknici. Pred 14 dnevi je umrla njegova žena. V Ameriki je bil okrog 35 let. Zapušča sedem otrok, nekateri še nedorasli, eden pa je pri vojakihi.

Rojakinja umrla

Vandling, Pa. — Tukaj je umrla Terezija Anžlovar, rojena Kristof, stara 65 let in doma od St. Vida na Dolenjskem, odkoder je prišla v Ameriko leta 1902. Tukaj zapušča sina in brata.

POD DROBNOGLEDOM

Piše J. M. Trunk

Maršal Alexander je Titu glede Trsta povedal le, kar mu je naročil Churchill. Tito se ni ustrašil, ostro je ubrisal nazaj. Angleži postajajo nervozni. Razlogov je vsak dan več. Da povemo po domače: Primorce so dali Italijanom l. 1918, da jih malo potolažijo, ker ni bilo nobenih kolonij, kakor so Lahi pričakovali, in Koroško so dali Nemcem za nemški del Tirolske. Tako se je delalo. Ali se bo še tako delalo? Hm? Ljudje se ne izpremenijo kar čez noč.

Menda je "velika trojica" sklenila, da prevzame Anglija vse italijanske kolonije ob Sredozemlju. "Poverjenstvo", pravijo. Well, saj se poznamo. Kaj porečejo Italijani? Saj se imajo za zmagovalce, ne premagance. Ali ne kaže, da so homatije radi Trsta in Gorice hladilna žavba na laške rane?

In homatije na Koroškem? Ali so Korošci, te pohlevne duše, le sitni nergači, ki se pritožujejo, da "je gestapo ostal, le uniforme so drugačne?" Ko je Hitler nastopal, so bili neki Avstrijci hujši naziji od Nemcev v rajhu. Zdaj je spodletelo, in vsi so nedolžna jagnjeta. Saj se poznamo. In na Dunaju morajo gledati ruskega kosmatina, ni čuda, da obračajo oči proti Londonu, in London bi rad imel oči na Avstriji, kjer je ruski brdavs! Kaj sledi? Slovenska Koroška mora ostati pod Avstrijo, da bo malo neke žavbe. Tacol. Izjava nekega senior oficirja pri zavezniški vladi, da "postopa omenjena vlada popolnoma nepristransko med tistimi, ki spadajo v njeno območje", je stara avstrijska lajna, ko je veljalo: Nemcem vse, Slovencem nič! Se utegne — pokati!

Osebnostem, da je bil zagrebški nadškof Štepinac že v početku za zedinjenje Jugoslovancov. Politična reka postane pogostoma motna. Kako se je sukal, ko je Zagreb s bando pozdravil prihod Nemcev, ne vem. Zdaj so šli Nemci in banda. Vidim, da je v Beogradu na "listi", in vidim strašno ogorčenje na novi Beograd. Well, na "listo" vsak lahko pride, tudi jaz sem bil na listi in še več kot avstrijski — izdajalec. Ni bilo prijetno, ampak humorja nisem izgubil. "Čemu se bojite takih, ki ..."

V politiki nihče ni nezmotljiv. Nemški centrum se je namazal, ko se je podal za Hitlerjevo idejo, dunajski kardinal tudi, ko je veselo zapisal pri prihodu Hitlerja "Heil Hitler", in mnogi drugi so se namazali pri Mussoliniju, prav vsi Nemci pri Hitleru. Kakšna je bila politika dr. Mačka pod Nemci in "slobodni Hrvaški", ne vem, vesti so bile različne. Gotovo je le, da jo je dr. Maček z Nemci vred popihal iz Hrvaške, in baje je v novem Beogradu "na listi", to raj vsaj obtožen izdajstva. Če kdo beži, ni dobro znamenje, več ne rečem. Kako bo z dr. Mačkom, moramo še počakati, vidim pa, da neki hudo skačejo že zdaj. Kdo skače? Radič ni maral "popov", to je dejstvo, ko je podlegel strelom, je bilo za njim hudo jamranje med tistimi, katerih ni maral.

Kako je bilo pri dr. Mačku, mi ni znano, videl sem pa, da mu ni bilo dosti za klerikalno politiko. Zdaj vsaj se prav ti klerikalni krogi hudo hudujejo nad tistimi, ki so zdaj v Beogradu pri mizi, da se zlomki predrznejo dr. Mačka postaviti na listo. Mirno kri, počakajmo.

Slovenski Amerikanec je poročnik v amerikanski armadi zdaj v Nemčiji. Šel je gledat v tisti Dachau, in v Prosveti opisuje. Hudo je bilo. Vrlo značilno omenja, da zdaj nobeden Nemec noče biti nazi, in vsak trdi, da nikoli ni bil. Pravi, "da je to čudno". Seve je čudno, pa ni čudno, ko se je Hitlerjeva krama zvrnila v jarek, le brez značajno je. V Avstriji so zdaj vsi do zadnjega sami avstrijski patriotje, ko je pa prišel Hitler, so poljubovali fige na cesti, kjer se je peljal.

Na vsem svetu je vse polno takih, ki obračajo plašč po vetru, in najhuje je pri takih, ki silno poudarjajo načela, pa se tudi načela obrnejo po vetru. Grda hinavščina.

"Kraft und Stoff" je delo znanega nemškega filozofa. Masarik, Drtina in "moderni" Čehi so zajemali iz tega vira, tudi med Slovence je dosti kaj prišlo. Filozofija bi ne bila ravno slaba, ako bi bila resnica, "da je snov večna". Saj vidite. Večen v pravem pomenu besede je le Bog, in če bi bila snov večna, ni Boga. You see.

Etbin Kristan piše o — napredku. Pravi, da je zakon napredka večen. V prenešenem pomenu, kakor pravimo, n. pr., večna lajna, morda, v pravem pomenu bi "večen zakon pri napredku" spodrinil Boga, kakor ga "večno snov". Ne vem, kako čitatelji umejo, prekernjo je.

E. K. piše tudi o "starosti zemlje in človeštva". Well, pri starosti zemlje lahko kdo operira z milijoni let, če mu ugaja, in zemlja je stara starka. Pri starosti človeštva je zopet hudo prekerno. E. K. sam trdi, da obsega "kulturna zgodovina" človeštva le kakih 6 tisoč let. To gre. Človek je bil toraj "človek" le nekako tako dobo. Pravi pa E. K., da je bil človek na milijone let le neko prehodno bitje, in "človek" bi bil postal šele, ko se je začela zgodovina, kulturno udejstvovanje.

Vprašam: Odkod pa, da je za kratko dobo kulturnega udejstvovanja vse polno ostankov, ki pričajo o ti dobi, o milijonski dobi tistih "prehodnikov" pa ni niti dudu ne

NAZIJI VOJNI UJETNIKI POMAGAJO FARMARJEM

Farmarji, ki pridelujejo brusnice blizu Wisconsin Rapids, Wis., so najeli okrog 150 vojni ujetnikov nazijev iz Fort Sheridan, Ill. Ujetnikom plačujejo po 80c na dan in jim dajo kupone za kantino, zakladnica Z. D. pa dobi 50c na dan za vsakega. Tukaj ujetniki pripravljajo močvirnato blato, kjer bodo rastle brusnice.

TO IN ONO IZ ŽIVLJENJA IN SVETA

KAKO SO ANGLEŽI RAZPOŠILJALI ZLATO

Šele te dni je prišlo na svetlo, da so Angleži skoraj vse svoje zlato umaknili iz svojega otoka, ko jim je grozila nemška invazija. Zastopnik velikanke Bank of England je povedal, kako je bilo.

Vsake vrste ladij, od najmanjših in najbolj zapuščenih pa do najbolj razkošnih parnikov, je vozilo zlato v razna tajna skrišališča na vse strani sveta, in to brez kakšnega oboženelega spremstva. Pogosto so morale te ladje pluti skozi vodovje, ki je bilo polno nemških podmornic. Vsega skupaj so premestili iz Anglije in Južne Afrike med vojno zlata za okroglo štiri milijone dolarjev, pri tem pa so ga izgubili komaj za nekaj nad 20 milijonov dolarjev, kar je majhna smet proti tako velikanski svoti. Nekaj izgubljenega zlata so pozneje rešili. Ko se je n. pr. potopila na Pacifiku ladja Niagara s precej lepim kupom zlata, so znaten del tega zlata rešili avstralski potapljači iz neverjetne globine 423 čevljev pod vodo.

Velike zaloge zlata so Angleži spravili po svojih mor-

nariških bazah in drugih strateških točkah po celem svetu. Iz tega se vidi, zakaj je ministerski predsednik Churchill lahko izjavil, da se bo Anglija borila nadalje, tudi ko bi naziji zavzeli njen domovinski otok. Veliko denarno zalogo so Angleži prepeljali v New York in v Ottawa. Pri teh prevažanjih so Angleži silno veliko riskirali. Njihovi ladje Queen Mary in Queen Elizabeth sta včasih nosili veliko več zlata, kakor ga je katera koli zavarovalniška družba hotela zavarovati, vendar so pri vsem tem početju Angleži imeli veliko srečo in so bile njihove izgube razmeroma zelo majhne.

ŠTEVILO KATOLIČANOV V AMERIKI

Po zadnjem uradnem katoliškem direktoriju znaša število katolikov v Zedinjenih državah, na Alaski in na Havajskih otokih 23,963,671, to je 543,970 več kot lansko leto.

V ameriški hierarhiji (katoliški cerkveni vladi) je zdaj 159 članov, to je en kardinal, 22 nadškofov in 136 škofov. Število posvečenih duhovni-

kov je večje kakor kdaj prej. Svetnih ali škofijskih duhovnikov je 25,567, duhovnikov redovnikov pa je 12,884, vseh skupaj 702 več kakor v letu 1944.

Sester redovnic je 138,079, to je 4,094 več kot lani, redovnih bratov pa je 6,594 ali 432 več kot lani.

Katoliških župnij je 14,302 in 13,463 izmed teh ima svojega trajno tam stanujočega župnika.

Vzgojevalnih zavodov ali šol je 11,075, torej 231 več kot lani. V osnovnih župnijskih šolah je bilo 2,029,012 učencev; 32,803 več kot lani. V župnijskih srednjih šolah (high schools) pa je bilo 278.619 učencev, to je nad 10 odstotkov več kakor v 1944.

Nadškofij je 21, škofij pa ravno 100.

Največ katolikov je v naslednjih nadškofijah: Chicago 1,652,587; Boston 1,155,201; New York 1,113,987. Sledijo Philadelphia, Newark in Detroit. Največja škofija je Brooklyn z 1,062,996, druga največja pa Pittsburgh z 718,155 katoličani.

NAJVEČJI DIAMANT

Največji diamant na svetu je sedaj v Angliji. Letos meseca januarja so ga izkopali v britiški koloniji Sierra Leone v Zapadni Afriki. Neobršen dragi kamen, ki je tako velik kot kokošje jajce, tehta 770 karatov. Pravijo, da je največji diamant na svetu za lepotiche. Lastniki so se odločili, prodati svoj redki dragi kamen v neizbrušeni obliki.

NOVO SAMOPOJNO PERO

Naši vojaki bodo kmalu lahko pisali domov z novim peresom, ki piše tako, da se črnilo v tistem hipu posuši, ko se dotakne papirja, platna, ali kakršne koli tvarine, na katero hočete pisati. S tem peresom se da pisati pod vodo, pa se črnilo ne zalije, ali pa visoko gor v aeroplanu. Izumil ga je Oger po imenu Ladislau Biro. Tisti del, v katerem je zaprto črnilo, bodo izdelovali v različnih velikostih: največji bo imel zadosti zaloge najmanj za leto dni. Dovoljenje za izdelovanje in prodajanje teh peres ima samo Evershard in pa Eberhard Faber Corporation.

TOLIKO STRELIVA NISO ŠE NIKJER POSTRELJALI

Odkar so se Amerikanci izkrcali na otoku Okinawa 1. aprila, so izstrelili na sovražnika več kot 1,000,000 nabojev artilerijskih krogel. Dozdaj niso postrelili toliko municije v nobeni drugi pacifiški kampanji v ravno tako dolgi dobi.

ŠESTNAJSTORICA POLJAKOV PRED RUSKIM SODIŠČEM

Moskva, Rusija. — Ameriški listi so prinesli v ponedeljek in torek v tem tednu obširno poročilo poročevalne agencije Associated Press o procesu, ki se je pričel proti šestnajstori Poljakov, ki jih je ruska vlada dala aretirati pred meseci, ko so prišli v Varšavo na pogajanja glede organiziranja nove vlade. Tedaj je v zunanjem svetu zelo završalo, in obsodbe so padale proti Sovjetski Rusiji. Sovjetske oblasti so tedaj le omenjale, da so aretirani krivi sovražnih dejanj proti sovjetski vojski. Svet pa je ugibal, kaj in v čem naj bi bili prizadeti Poljaki zakrivil.

Zadeva je bila res mučna, in premnogim se tisti ruski korak ni dopadel. Zdaj te dni pa so Rusi začeli s sodnim procesom proti šestnajstim Poljakom, ki so General Bronislav Okulicki, vodja podtalne poljske organizacije; potem sta med njimi Jan Jankowski in Stanislaw Jasiukowicz, poslanca Narodne stranke; drugi so A. Pajdak, Kazimir Puzak, Aleksander Grzezinski, Kazimir Beginski, Stanislaw Mierzwa, Zbigniew Stypulkowski, Evgen Czernowski, Josef Chacinski, Franciszek Urbanski, Stanislaw Michalowski, Kazimir Koblyanski in Josef Stembler-Domski. Eden izmed obtoženih je baje bolan in ni navzoč.

Obtoženi so bili pripeljani v sodno dvorano, ki je ravno ista, v kateri so sodili trockiste leta 1937. Tudi ravno isti sodnik, Vasili V. Ulrich, predseduje procesu. Sodišče je nato vzelo na znanje prošnjo, da se pripustijo k razpravi priče. Med temi je tudi neimenovan angleški častnik, ki je član angleške vojaške misije v Moskvi. Obtožencem so prebrali dolgo obtožnico v podrobnostih. Sodnik je vprašal navzoče obtožence, če razumejo, zakaj gre. Poročilo pravi, da so pritrdili, da razumejo, zakaj gre. Potem so jih vprašali, če si želijo zagovornikov. Okulicki je izjavil, da se bo sam zagovarjal. V dvorani je sedelo tudi sedem ruskih advokatov, ki so pripravljeni sprejeti zagovornišvo kateregakoli, če jih bo potreboval.

Po prečitani obtožnici je dobil besedo tajnik ruskega vojaškega kolegija na najvišjem sodišču in je pripomnil, da je Okulicki in z njim vred 15 poljskih voditeljev priznalo in izpovedalo obtežilne slučaje, med temi tudi slučaje, v katerih je bilo ubitih 594 ruskih častnikov, priznalo dalje protisovjetsko vohunstvo in da so se pogajali z Nemci. Obtožbe so obtoženi poslušali hladno in brez vznemirjenja. Obtožnica proti Okulickiju navaja, da so ob času aretacije našli pri njem dokument, v katerem izjavlja, da bi morala v slučaju sovjetske zmage nad Nemčijo Anglija formirati zapadni evropski blok, ki naj bi se boril proti Rusiji. Dokument omenja, da Nemčija in Poljska bi morali biti v tistem bloku. Okulicki je priznal pri izpraševanjih, da je poslal potom radia poročila o evropskem bloku. Tisto poročilo se je glasilo: "V slučaju zmage Unije socialističnih sovjetskih republik ne bodo prizadeti samo interesi Anglije, ampak interesi vse Evrope bodo v nevarnosti."

Poročilo omenja, da vse te obtožbe so težkega značaja in da bo sovjetski državni pravnik skoro gotovo zahteval smrtno kazen za vse obtožene. Kako bo zunanji svet reagiral na ta proces, še ni znano. Težko je tudi, da se bodo Rusi na kako reagiranje ozirali, če je le nekaj res kakor omenja obtožnica, da je bilo 594 ruskih častnikov ubitih.

Zadeva je zelo neprijetna tudi za Angleže, ker je poljska

zamejna vlada vedrila v Londonu. Opazovalci v zunanjem svetu so mnjenja, da hoče sovjetska vlada s tem procesom utrditi svoje stališče in položaj. Z jim hoče zamašiti usta vsem, ki Rusiji za kulisami ali pa javno nasprotujejo. S tem pa hoče moralno podpreti svoje zahteve za strateške potrebe Sovjetske Rusije. To je šele začetek procesa. Razprave utegnejo še marsikaj odkriti na eni in na drugi strani, in šele potem bo mogoče pravično soditi o vsem.

IN KO SE JE PREBUDIL!

Tu in tam se že morda pripeti, do kdo malo zadremle celo v cerkvi, ampak navadno se to v vsakem slučaju že kako zakrije, da drugi ne opazijo. Prostaku Williamu S. Murray iz Allison, Mass., pa se je zgodilo, da je zaspal kar pri oltarju.

Murray je bil ravno v težkih bojih v Belgiji in do smrti utrujen. V celi vasi ni mogel najti primerne prostora za prenočišče. Bil je že izmučen, da ni vedel več, kaj dela. V tem stanju je zavil v cerkev, kjer je bilo lepo in mirno in dosti prostora. Vlegel se je na najvišjo stopnico pri oltarju in v tistem hipu zaspal. Zgodaj drugo jutro se je prebudil. Cerkev je bila polna ljudi, župnik pa je bral mašo pri oltarju. Vsako pot, ko je moral župnik hoditi tam, kjer je ležal naš vojak, je stopil čez njega, ker je razumel položaj in ga ni hotel zbuditi. Pvt. Murray se nikakor ni počutil prav v takih okolištinah, toda videl je, da mu drugega ne kaže, kakor ostati mirno na svojem mestu, kakor bi spal, do konca maše. Potem se je pa neopaženo zmuznil ven.

Ne Morem Jest — Ne Morem Spati!

Ako se vas drži zapeka in vas dela miserne, nervozne in iz reda in če trpite valed glavobola, smrdljivega diha, šiščolne nerednosti, neprehranost, izguba spanca, pomanjkanja apetita ter se čutite v šolodu zabasani vled plina in zastalosti — tedaj vama Dr. Peter's Magdolo dolgo preizkušeni Hoboko. To je več kot navadna odvajalna — je zdravilna tonika — je zmes 18 naravnih korenin, zelišč in cvetja. Hoboko pripravi samostana čreva k delu, pomaga prijazno in gladko odvajanje zabasanih ostankov; odnese plin aspeke in povrne šolodu prijazno gorlo. Uživajte ga natanko kot je predpisano na ometu. Ako želite ponovno uživati veselje, odpravo sprtnike nerednosti in ponovno udobnost vašega šoloda ob istem času — tedaj si nabavite Hoboko iz doma.

Ako ne morete kupiti tega v vaši vaščini, pišite na "Spomnite Hoboko" — dobili boste.

NAMEČEK poskusno steklenico 60c vredno —

DR. PETER'S LECIVY OLEJ LIMA — antipneumotično pomaga proti bolečinam revmatizma in nevralgije, krčevit, mišični bolečinam, za okrevanje in boleč mišic — izključuje in izvirnost. DR. PETER'S MAGDOLO — alkalno po-
stega zdravilna, samostan persoda v šolodu kot ključna neprehranost in šolodica arca.

Pošljite ta "Posebno Ponudbo" Kupon — Sedaj
□ Prišlečno je \$1.00. Poljito na potpisno pristo 1) oz. Hoboko in pošljite 50¢ vrednosti vsakega poskusnega steklenico LECIVY OLEJ in MAGDOLO.
□ C.O.D. (Strežiti dostati).
Ime.....
Nadvoj.....
Pošliti und.....
DR. PETER FARMNEY & SONS CO.
Dept. 844 - V30Q
501 Washington Blvd., New York, N.Y.
630 Stanley St., Winnipeg, Manitoa, Can.

OD BOJNEGA VOZA DO TANKA

Kar pomni zgodovina, so narodi reševali medsebojne spore večinoma z mečem. V morilnih bojih so si izmišljevali orožja, ki so odločala izid vojne. Ali z izkustvi v teku stoletij je dokazano, da vsaka iznajdba vojne tehnike ima le kratkotrajne hipne uspehe, in to le do tedaj, dokler nasprotnik ne iznajde protisredstev.

Ze pred tisočletji so pešci naleteli v bojnih na bojne vozove sovražnikov, ki so divjale z razpenjenimi konji prileteli med vojščake. Na teh vozovih so se vozili poleg voznika še sulicarji ali pa lokostrelci, ki so sovražnika neusmiljeno pobijali ali pa ga divje gnali v beg. Zgodovina vseh starejših narodov nam mnogo pripoveduje o orožjih groze, ki so nekaki predhodniki današnjih tankov.

Začetni bojni vozovi starega veka so imeli povsem navadno obliko. Take vozove, natovrene s skalami, so že Iliri pogladi po klancu na naskakujoče vojščake Aleksandra Velikega. Vendar v dolino drveči vozovi niso pokazali pričakovane uspeha, ker je Aleksander Veliki spoznal pravočasno nakano svojih nasprotnikov in ukazal vojščakom, naj stopijo s ceste, tako je nevarni voz zagrmel v dolino. Ker niso Iliri nehali z odpravo sličnih vozov z vrha na Grke, je Aleksander Veliki zapovedal svojim vojščakom, naj stopijo s ceste, tako je nevarni voz zagrmel v dolino. Ker niso Iliri nehali z odpravo sličnih vozov z vrha na Grke, je Aleksander Veliki zapovedal svojim vojščakom, naj stopijo s ceste, tako je nevarni voz zagrmel v dolino. Ker niso Iliri nehali z odpravo sličnih vozov z vrha na Grke, je Aleksander Veliki zapovedal svojim vojščakom, naj stopijo s ceste, tako je nevarni voz zagrmel v dolino.

Za naskakovanje utrjenih mest so uporabljali narodi stroje, kojih naloga je bila izdolbiti v zidovju odprtino, da bi se utrjeni zid zaradi tega porušil. Delo so seveda opravljali vojščaki, ki so gnali vozilo, a prav tako tudi izproževali z železom okovanega ovna, ki je izpodkopaval zidovje. Obenem so navadno uporabljali tudi napadalne stolpe, da so z njih polagali čez jarek na mestni zid prividni mostiček, po katerem so se sp plazili vojščaki v utrjeno mesto. Te naskakovalne stolpe so premikali ljudje ali pa konji, ki so se skrivali v zaščiteni notranjosti.

Ko je človek iznašel smodnik, so se prikazali na bojnih poljih posebni naskakovalni vozovi. Voz je bil popolnoma zaprt. V notranjosti so konji vlekli voz, dočim so vojski skozilne streljali na sovražnika. Neroden je bil ta voz, ker se ni dal dobro obračati, zaradi česar ni bilo mogoče vedno streljati na sovražnika.

Medtem ko je bila vojna vrednost teh naskakovalnih vozov dvomljiva, so se ponovno pokazali v borbah vozovi kakor v starih grških časih. Razlika je obstojala le v tem, da je voz bil večji ter povrh opremljen še z ostrimi noži. Baš ti noži so največ ogrožali sovražnika, kajti v diru so noži kar sekali ude nasprotnikov. Na vpreženem konju je sedel vozač, ki je neusmiljeno pretepal razdivjane konje, dočim so se na vozu vozili puškariji in sulicarji. Ti vozovi so bili strah in trepet sovražnika.

V času, ko so vojščaki vozili v boj s seboj na vozovih svoje rodbine in tudi vse svoje imetje, se je izkazal za dobrega oni obrambni način, ki je znan pod imenom vozovnega taborišča. Vozove so postavljali v strnjeno vrsto v obliki kroga. Žene, otroke in vse svoje imetje so spravljali v sredino vo-

zovne utrdbe, vojščaki so se pa poskrili med kolesjem ali pa na vozovih taborišč ter pričakovali tu skriti na napadalce. Ta način borbe so uporabljali tudi ameriški naseljenci v borbi z Indijanci.

Neumorno je človeški duh ruval dalje in deloval na to, da bi pretvoril voz v napadalno in razruševalno sredstvo. Z iznajdbo parnega stroja se je prikazal tudi prvi parni oklopni voz, ki se je za tedanje čase dokaj hitro premikal. Zaradi prevelike uporabe goriva, ki ga je moral tak voz voziti s seboj, se je izkazal oklopni pri preizkusih kot neroden. Končno se je parni oklopni pri vojaških vajah tako zaletel v zid, da se je polomil in pokvaril tako svoje topove, da niso bili več za rabo. Vrgli so ga med staro železje, kamor je že spadal od vsega svojega početka.

Kar ni mogel dati parni stroj je dal bencinski motor. Tako vidimo že leta 1904 prvi oklopni avto, oborožen z brzostrelnim topom. Danes so oklopni avtomobili oboroženi z več strojnimi in topovi. V 1. svetovni vojni so se oklopni avtomobili rabili samo na trdih, dobro grajenih in kamenitih, gladkih poljih. In baš radi tega so se ti avtomobili izkazali kot sila nerodni, saj niso mogli z njimi skozi gozdove, po njivah, po strminah, čez jareke in jame. Zato so skušali in jih nadomestili s plazečo, vlačilno verigo. Edino tako je mogel oklopni prejeti jam, jarkov in žičnih ovir. Plazil se je po strminah, podiral drevesa in zidovje. Ni bilo preprek, ki bi ga mogle zadržati na pohodu. Tako smo dobili prve tanke.

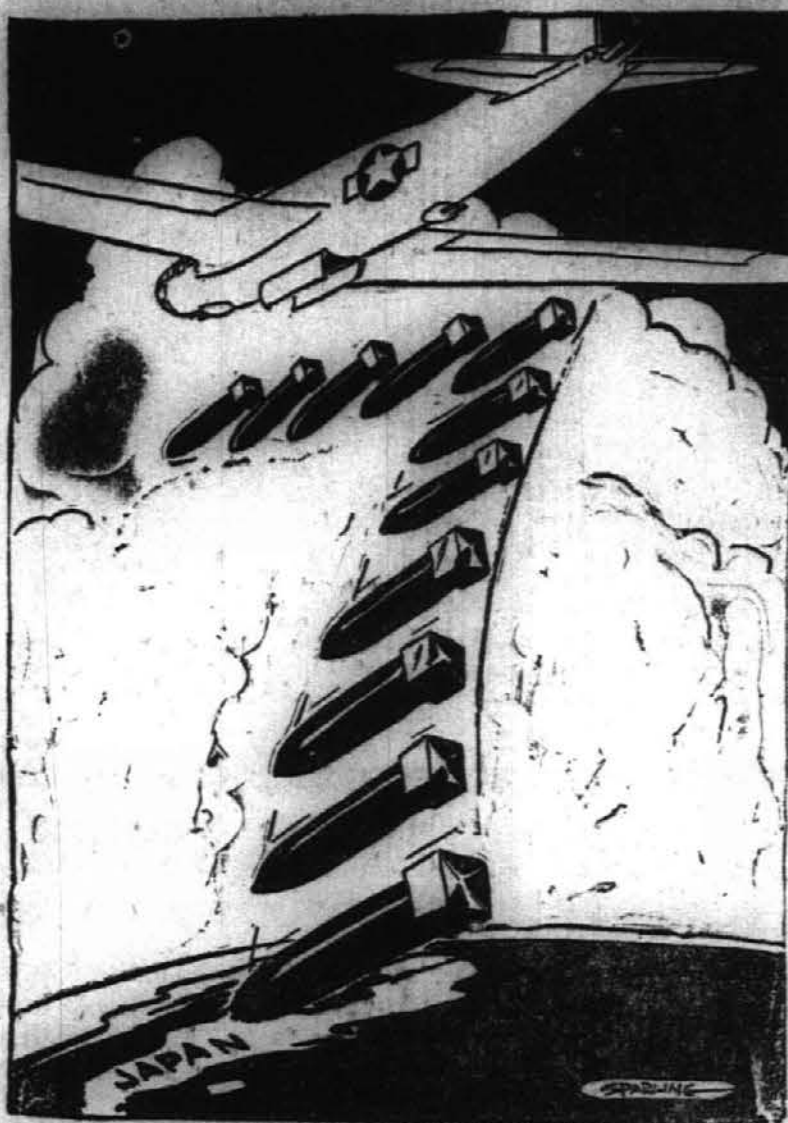
Ko so v 1. svetovni vojni vrgli tanke na bojno polje, so vili sovražniku silen strah in grozo. Skozi meglo so izgledali kot strašna plazeča golazen, ki je rušila pred seboj vse prepreke. Toda kmalu so spoznali, kje in kako je tank ranljiv. Danes ne gledamo več na tank s takim strahom. Tank ima težek, še dokaj neokreten trup, ki je dober cilj topništva. Marsikateri tank je v 1. svetovni vojni zašel v past. Padel je kar zlepa v globoko izkopano jamo, iz katere si ni mogel pomagati. Drugi način borbe zoper tanke je bil ta, da se je tanku postavil cel svezjen ročnih granat, ki so tank vrgle v zrak. Ako so tanki nevezdržno prodirali naprej, jim vojski, ki so se skrivali za njimi, niso mogli slediti. V takem primeru je bil tank izgubljen, ker je porabil ves bencin, ki bi bil potreben za vrnitev, in ker mu je bila pot vrnitev presekana.

Kakšno vlogo igra moderen tank v sedanji vojni, vemo iz dognanj na Finskem, kjer so od kraja Fince uničili na stotine ruskih tankov s tem, da so jih zvalili na podminirana polja, kjer so železje in napadalci kar frčali v zrak — vsi raztrgani. Pa tudi protitankovsko topništvo je tako izpopolnjeno, da tank pride nasprotniku komaj do živega. V splošnem lahko rečemo, da tank danes ni tisto orožje, ki bi odločalo izid vojne, pač pa samo pomožno sredstvo, da se napravi čimvečja škoda.

— Beyrouth, Sirija. — Železničarji v Siriji in Lebanonu so zastavkali. Vzrok, ker so oblasti dovolile povišanje plač francoskim železniškim delavcem v Lebanonu, a sirskim pa ne. Sirci zahtevajo, da se jih enako upošteva, kakor francoske delavce.

Pomagajte Ameriki do zmage! Kupujte zvezne vojne bonde!

Bonds Aweigh—By Sparling

PRIZADEVANJA ZA PODALJSANJE CLOVESKEGA ŽIVLJENJA

Izmed tisoč ljudi dočakajo povprečno trije starost 100 let. Povprečna dolgotrajnost življenja se je po zaslugi zdravniške vede povečala in znaša 64 let. Navzlic temu se pa število stoletnikov ni zvišalo.

Zgodovina pozna mnogo poskusov, da bi se staranje zadržalo. Tako je znano ime nekega Cornerja, ki je hudo zbolel, ko mu je bilo 35 let. Zdravniki so izjavili, da bo živel v najboljšem primeru še dve leti. Toda mož ni hotel umreti. Krčevito se je oklepal življenja in trno je sklenil, da mora živeti. Sam si je določil primerno hrano. Na dan je pojedel samo 23 dekagramov goste hrane in popil štiri kozarce vina. Te hrane pa ni zaužil naenkrat, temveč jo je razdelil v dve ali tri porcije. Njegova hrana je obsegala kruh in belo meso in dočakal je visoko starost 103 let.

Kar se tiče alkohola, ni enotnega naziranja. Nedvomno človeku alkohol škoduje, vendar trdnim ljudem manj ali tudi nič, če so zmerni. Mnogi zelo stari ljudje so pili do smrti vino ali pivo, medtem ko drugi stoletniki sploh niso nikoli pili alkoholnih pijač. Znaki staranja se pojavijo enakomerno v vsem telesu, ki začne izgubljati svojo prožnost. Kostni starih ljudi se lahko lomijo. Zato je število kostnih zlomov pri starejših ljudeh večje kakor pri mladih. Gibčnost prsnega koša se zmanjša; kar vpliva na dihanje. Prebavila oslabe in otipnejo. Prav tako enako pa popusti tudi duševna čilost. O pravih vzrokih vseh teh pojavov sodijo učenjaki različno.

Nekateri domnevajo, da obstoji nekaka posebna snov življenja že v zarodku, ki se počasi izčrpa, dokler povsem ne izgine. Drugi spet mislijo, da je samo nepopolnost človeškega in živalskega življenja vzrok njegove končne izčrpanosti in staranja. Slavni ruski učenjak Mečnikov je trdil, da je staranje posledica samozastupljanja iz debelega črevesa. V telesu nastaja zastupljanje po kvasnih snoveh, ki manjšajo in počasi ustavijo delovanje vseh udov.

Velike važnosti je kri s svojim obtočkom. Vse celice našega telesa dobivajo svojo hrano iz krvi. Če je v krvi strup, celica hrane ne več sprejeti.

MEH ZA SMEH

STRAŠNO

Moj mož je vse leto na službenih potovanjih. Doma ostaja samo štiri tedne na leto.

“To mora biti pa res strašno!”

“Da, res! Zmerom štejem dneve do njegovega odhoda.”

SPOSOBEN ČLOVEK

“Včeraj sem videl tvojo ženo v družbi tistega mladega zdravnika. Zdi se mi, da je zelo sposoben človek.”

“Še preveč! Njemu se imam za marsikaj zahvaliti.”

“Kako to?”

“Rešil me je vsega, kar mi je bilo v nadlego. Najprej mi je operiral slepič, potem mandle, naposled mi je pa še ženo vzel.”

IZMENJANI FOTOGRAFIJI

Ko je postal Halbim bukreštanski veliki rabin, je ta dogodek zbudil veliko veselje in vrstah njegovih pristašev in velik ogorčenje v vrstah njegovih nasprotnikov.

Njegovemu vodji se ni zdelo nič bolj duhovitega, kakor da po pošti pošlje velikemu rabinu sliko prašica.

Halbim mu je takoj odgovoril in mu hkrati poslal svojo fotografijo.

Lepega dne sta se oba moža srečala. Vodja rabinovih nasprotnikov je bil nekoliko v zadregi, potlej je pa rabina vprašal:

“Kaj je pomenila fotografija, ki si mi jo poslal?”

“Mislim sem,” je prostodušno odgovoril rabin, “da si mi ob mojem imenovanju za rabina poslal svojo fotografijo. Da mi ne bi očital nevljudnosti, sem ti tudi sam poslal svojo.”

NJEN KLOBUK

Zena: “No, kako ti je kaj vseh moj novi klobuk?”

Mož: “Poslušaj, ženka, če bi ti hotel po resnici povedati...”

Zena: “Če misliš tako govoriti o mojem klobuku, ostani rajši tiho.”

STRAH

Voznik je navil ušesa paglavcu, ki mu je napravil škodo pri vozu. Deček je začel na vso moč tuliti.

“Kdo je tepel mojega sinčka?” se je prijel iz hiše dečkov oče.

“Jaz,” je odvrnil skoro dva metra visoki voznik in stopil pred očeta.

“Tako,” je odvrnil oče, ko je zagledal hrusta, “prav ste storili, doma pa jih bo dobil še od mene.”

UPNIK

Mlada igralka, ki je zmerom tičala v dolgovi, je nekoč igrala vlogu lady Ane v tragediji “Rihard III.”

Ko je rekla: “Oh, kdaj bom naposled imela mir?” ji je zaklical neki upnik z galerije: “Nikoli, dokler ne boste meni plačali dolžnih trideset šillingov.”

MLADA ZAKONCA

Saj sem ti že rekel, dušica, da te nisem vzel zato, ker dobiš bogato doto. Denar nikomur ne prinese sreče. Nasprotno, čim manj je denarja v hiši, tem večja je sreča. — Ah, močiček, to je pa res imenitno! Torej bova zelo srečna. Pravkar sem namreč dobila brzojavko, da je papa napovedal konkurz.

UJEL SE JE

Sodnik (obtožencu, ki je bil osumljen, da je ukradel uro): “Ali se čutite krivega?”

Obtoženec: “Ne gospod sodnik.”

Sodnik: “Ste bili že kdaj kaznovani?”

Obtoženec: “Ne, še nikoli, gospod sodnik, prvič sem kračel.”

ŠIRITE “AM. SLOVENEČ”!

Nedeljski pomenki

J. M. Trunk

TEDENSKI KOLEDAR

- 24. Nedelja — 5. pobink — Janez Krstnik
- 25. Ponedeljek — Ema, spoznavavka
- 26. Torek — Janez in Pavel, muč.
- 27. Sreda — Vladislav, kralj
- 28. Četrtek — Irenej, škof
- 29. Petek — Peter in Pavel
- 30. Sobota — Sv. Pavla spomin

PETA NEDELJA PO BINKOSTIH

“Jezus mu reče: Če hočeš biti popoln, pojdi, prodaj premoženje svoje, in daj ubogim in imel boš zaklad na nebu ter priidi in pojdi za menoj” (Mat. 19, 21).

Zapovedi so za vse enako in vsak se jih mora držati. Kar Jezus pove mladeniču, je le nasvet in navdaja se kdo drži, ako hoče. Ti nasveti izgledajo silno strogi, težki. So, in zato so le za poklicane. Ampak le izgledajo težki, varujejo pa bolje vsakega, da ne pade v nizkote spridenen narave, ker za to zapoved ne zadostuje, ko je volja postala slaba. Ni treba jamrati nad spridenostjo sveta, ker svet bo vedno tak, in to dela vsakega nesrečnega in dela nesrečo tudi bližnjim. Nihče ne more biti srečen, ako kar preži na žalitve, naj so potem resnične ali le izmišljene. Nasvet, kako se izogniti nižjim nagonom narave, velja le za posamezne izvoljene, zapoved pa je za vsakega, in nihče ni izvzet, ako neče videti posledic te nizke narave na sebi in jih povzročiti tudi drugim. S sovraštvom si škoduje vsak

sebi in prizadene gorje drugim, in še v višji meri z željo za maščevanje, ako se njemu godi krivica. To je ena izmed najbolj občutljivih točk sedanjega spridenega sveta in korenina modernih homatij. Jasno govori kristjanu v berilu Sv. Peter, ko pravi, naj nihče “ne povračuje hudo s hudim, grdo z grdim, ampak nasprotno, z blagoslovom”. S tem je udarjena vsaka misel na maščevanje za hudo, ker kristjanu je odprta le pot blagoslovavljanja za hudo, ako hoče biti in ostati kristjan.

Ni le svet v borbi, govori tudi o maščevanju, in če ostane pri tem duhu, bo dosti maščevanja. S tem se bo pa zlo le podaljšalo in nadaljevalo. Naj se narejena krivica zakonito kaznuje, da se tako po možnosti za bodočnost zabrani, ampak golo maščevanje, znanje nad res storjeno krivico ne poravnava ničesar. Narodi se morajo tega zavedati in vsak se mora tega držati, da ne skuša povračati hudo s hudim, temveč naj hudo popravi z odpustanjem in ljubeznijo.

PRODAM

2 hiši na eni loti. Prva je 4-stanovanjska po 4 sobe, druga 4-sobni “cottage”. Rent donša na mesec \$108. Nahaja se v slovenski naselbini blizu Cermak Rd. in Wolcott Ave. Cena je \$7,200.

10 akrov farmo, prve vrste zemlja, nahaja se ob glavni cesti v Elgin, Illinois; zraven so vsa potrebna poslopja. Cena je za hitro prodajo le \$3,500.

3-stanovanjsko zidano hišo, centralna kurjava. Nahaja se na 21. Pl. pol bloka od Pulaski Road. Cena je \$9,700;

4-sobni “cottage”, 14 let star, centralna kurjava. Nahaja se na Springfield Ave. in 30. cesti. Cena je \$7,700.

5-stanovanjsko zidano hišo, za 2 kari garage. Mesečna najemina donša \$200. Nahaja se na 26. cesti in Springfield. Cena je \$9,800;

3-stanovanjsko zidano hišo, centralna kurjava; najemina \$140 na mesec. Nahaja se na Millard Ave. Cena je \$9,950;

Za pojasnila se obrnite na ANTON JORDAN
3741 W. 26th Street, Chicago, Ill. Telefon Crawford 3838.

USTAVITE TISTO SRBEČILO

Braxon Paste nudi takojšnjo pomoč za srbečo kožo, koristno za zdravljenje “Athletes foot”, garje, ila, in en lonček se vam bo poslal po poštne povzetki. Denar se vrne, ako ne bo popolnoma zadovoljivo.

“Brivsko srbečilo” mozolje in druge manjše motnje na koži. Braxon Paste je zelo zdravilno mazilo, ki je brez duha, ne umaže, lahko uporabljate in ne potrebujete obvez. To je formula nekakega čiščnega lekarnarja z 20 letno izkušnjo. Pošljite en dolar, za navadni lonček, ali pa \$1.75 za lonček dvojne velikosti na BRAXON CO., 322 So. Clark St., Dept. A. Chicago.

POSUŠAJTE

jugoslovanski radio program, ki se oddaja vsako nedeljo od 9. do 10. ure zjutraj preko radio postaje WGES v Chicagi. —

New U.S. LOAN PLAN
Extra Service
Extra Protection
AT A SAVING
Ask for free circular, “16 FACTS”
HOME FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
16th at Ashland Avenue - Chicago
Est. 1886 Phone MCH 8100
RESOURCES: \$1,000,000.00

DRUŠTVO SV. VIDA
Štev. 25, KSJ.
CLEVELAND, OHIO

Odbor za leto 1942:
Predsednik: Anton Strnina;
Tajnik: Jos. J. Nemanich,
7505 Myron Ave.
Blagajnik: Louis Kraja.

Društvo zboraže vsako prvo nedeljo v mesecu v spodnjih prostorih stare šole sv. Vida ob 1:30 popoldne. Asement se prične pobirati ob 1:00. Na domu tajnika pa vsakega 10. in 25. v mesecu.

V društvo se sprejemajo katoličani od 16. do 60. leta v odrasli doledki; v mladinski oddelci pa od rojstva do 16. leta.

Pristopite k **DR. SV. JOŽEFA**,
štev. 53, K. S. K. J.

V WAUKEGAN, ILL.
Na razpolago imate razne vrste zavarovalnice. — Člani se sprejemajo od 16. do 55. leta.
FRANK JERINA, predsednik.
JOSEPH ZORC, tajnik.
1045 Wadsworth Ave.
No. Chicago, Ill.
ANTON BESPALEC, SR., blag.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

Ustanovljena 29. novembra 1914.

V Zedinjenih Državah
Severne Amerike
Sedež: Joliet, Ill.
Inkorp. v drž. Illinois
14. maja 1915

Naslovo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Častni predsednik: GEORGE STONICH, 403 Mason Ave., Joliet, Ill.
Predsednik: FRANK TUSHEK, 716 Raub St., Joliet, Illinois
1. podpredsednik: STEVE J. KOSAR, 6951 W. Oakdale Ave., Chicago 34, Illinois.
2. podpredsednik: KATHARINE BAYUK, 528 Lafayette St., Ottawa, Ill.
Tajnik: FRANK J. WEDIC, 301 Lime Street, Joliet, Illinois
Zapisnikar: JOHN NEMANICH, 650 N. Hickory St., Joliet, Ill.
Blagajnik: JOSEPH KLEPEC, 903 Woodruff Rd., Joliet, Ill.
Duh. vodja: REV. MATTHEW KEBE, 223 — 57th St., Pittsburgh, Pa.
Vrh. zdravnik: JOSEPH A. ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

ANDREW GLAVACH, 1748 W. 21st St., Chicago, Ill.
JOSEPH L. DRASLER, 1318 Adams St., North Chicago, Illinois
JOSEPH JERMAN, 20 W. Jackson St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR:

JOSEPH PAVLAKOVICH, 39 Winchell St., Sharpsburg, Pa.
MARY KOVACIC, 2486 So. Avers Ave., Chicago, Ill.
JOHN DENSA, 2730 Arthington Ave., Chicago, Ill.
Predsednik Atletičnega odseka: GABRIEL DRASLER, 519 — 10th St., Waukegan, Ill.

URADNO GLASILO:

AMERIKANSKI SLOVENC, 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Do 1. jan. 1944 je DSD izplačala svojim članom in članicam in njih dedičem raznih posmrtnih, poškodbin, bolniških podpor ter drugih izplačil denarne vrednosti do četrta milijona dolarjev.

Društvo za DSD se lahko ustanovi v vsakem mestu Zdr. držav z ne manj kot 8 člani (cam) za odrasli oddelek. Sprejme se vsak katoličan moškega ali ženskega spola v starosti od 16 do 60 let. V mladinski oddelek pa od rojstva do 16. leta.

Zavaruje se za \$250.00, \$500.00 ali \$1,000.00. Izdajajo se različni certifikati, kakor: Whole Life, Twenty Payment Life in Twenty Year Endowment. Vsak certifikat nosi denarno vrednost, katere se vsako leto viša.

Poleg smrtnine izplačuje DSD svojim članom (cam) tudi bolniško podporo iz svoje centralne blagajne, kakor tudi za razne operacije in poškodnine.

Mesečna plačila (assessments) so urejena po American Experience tabeli.

DSD je 124.46% solventna; to potrjujejo izvedenci (actuaries).

Uradni jezik je slovenski in angleški.
Rojakom in rojakinjam se DSD priporoča, da pristopijo v njeno sredo!

Za vsa morebitna pojasnila in navodila se obrnite pisмено ali ustmeno na gl. tajnika: FRANK J. WEDIC, 301 Lime St., Joliet, Ill.

IZ URADA GL. PREDSEDNIKA DSD

Bolniška podpora je bila izplačana sledečim članom in članicam:

Dr. št.	Ime	Maj. 1945
1	Frank Terlep	7.00
	Joseph Kochevar	30.00
	Joseph Kozlevcar	16.00
	Jacob Pluth	10.00
	Anton Liberschar	45.00
	Cecilia Riffel	20.00
	Joseph Buchar	42.35
3	Frank Misjak	35.00
	Frances Terdin (Deceased)	15.00
11	George Vidmar	21.00
	Agnes Widina	31.00
12	Zora Gasparic	25.00
	Christine Hren	11.50

Skupaj.....\$308.75

Izplačali za operacije:

1	Mary L. Bartol, Cert. 6406	\$100.00
Izplačali za posmrtnine:		
1	Frank A. Wolf, Cert. 6264	\$1000.00
	Anton Judneih, Cert. 5038	250.00
	Katherine Bluth, Cert. 5332	500.00
3	Frances Terdin, Cert. 5358	500.00
13	John Turner, Jr., Cert. 5203	500.00

Skupaj.....\$2750.00

Z bratskim pozdravom za D. S. D.

FRANK J. WEDIC, glavni tajnik.

DRUŠTVO SV. IVANA KRSTITELA, ŠT. 13 DSD

Chicago, Ill.

Cenjeni člani in članice našega društva:

Naznanjam vam, da se naša prihodnja seja vrši v nedeljo zjutraj 24. junija ob 9. uri A. M. To pa samo za ta mesec.

Drugi mesec in naprej bomo imeli seje nazaj popoldne.

Za to nedeljo smo namreč povabljeni na piknik društva sv. Križ, ki se vrši pri Kegelnu.

Tudi smo povabljeni v Joliet na Slovenski Katoliški Dan. Zato smo sklenili, da se seja vrši popoldne, da potem še imamo čas, da se odpravimo na povabilja.

Zato vam prosim, da se udeležite povsod in se pokažemo, da smo si res pravi brati in sestre Slovenci in zavedni kato-

ličani.

Za naprej vas ponovno prosim, da za 25 letnico našega društva vsak pridobi enega novega člana ali članico, kar bo najlepši dar od nas za društvo in DSD.

Z bratskim pozdravom

John Densa, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA SV. DRUŽINE, ŠT. 1 DSD

Joliet, Ill.

Tem potom pošiljam prijazno vabilo vsemu članstvu našega društva in upam, da boste vabilo vsi upoštevali in se kolikor mogoče številno udeležili prihodnje seje v nedeljo 24. junija, ki se bo vršila ob rednem času v navadnih prostorih. Pridite točno ob pravem času, da

uredimo in rešimo važne društvene zadeve in se potem še lahko udeležimo koncerta naše šolske godbe in slov. kat. shoda. Vsa ta izredno zanimiva prireditve, kakor vam je že znano, se bo vršila na našem farnem parku prihodno nedeljo. Toraj na svidenje na seji in potem na farnem parku.

Z bratskim pozdravom

Anton J. Smrekar, tajnik.

DR. SV. IVANA KRSTITELA, ŠT. 13 DSD

Chicago, Ill.

Najprvo vas, dragi mi sobratje društva sv. Ivana Krstitela, prav pristočno pozdravljam in vas opozarjam, da je to nedeljo, 24. junija, god našega društva. Lepo in primerno bi bilo, ko bi mi člani skupno pristopili k sv. obhajilu ta dan, da bi si potem lažje sprosili božjega blagoslova za društvo, ki obhaja letos 25 letnico svojega obstanka.

Nadalje je moja želja, da za naš jubilej moramo pridobiti 25 novih članov, naj že bo za kateri koli oddelek. Bratje društva sv. Ivana Krstitela, naša dolžnost je, da vsak pridobi enega novega za naš jubilej. Morda boste nekateri rekli, kje ga pa naj vzamemo? Mogoče ga res ne morete dobiti doma; treba je iti malo ven na delo, kakor smo vsi delali v začetku. Novi člani se neprenehoma rodijo, le stopiti je treba za njimi, domov k nam ne bodo prišli se ponuditi.

V kratkem bo torej 25 let, odkar se je začelo naše društvo. Rodilo se je na gostinjanju ali ženitnini našega sobrata Johna Foys. Bratje in prijatelji na tej svatbi so bili prvi začetniki našega društva. Torej, dragi mi sobratje, hodimo ven na delo za našo 25 letnico. To bo največji dobiček za našo društvo kakor tudi za našo ljubljeno Družbo Sv. Družine. Zato vas prosim, dragi mi sobratje in sestre, ven na delo, zdaj je čas. Saj še mislite ni, da bi ne bilo mogoče pridobiti novih članov. Na delo, pa bo! Vdani vam sobrat

A. Glavach, podpredsednik.

— o —

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani)

ljeno v našem listu v zadnji številki. — Ur.)
To nedeljo bomo imeli v naši naselbini velik Slovenski Katoliški Dan. Kakor čitamo iz oznanil, bo došlo v naselbino več zunanjih gostov. Glavni cerkveni govornik bo milostljivi gospod kanonik J. J. Oman, ki je od začetka zastopal katoliške Slovence v Slovenskem Ameriškem Narodnem Svetu. On je dober govornik. Zunaj v farnem parku pa nam bo govoril prečastiti gospod France Gabrovšek, bivši tajnik Slovenske Ljudske Stranke in bivši direktor publicitete v Information Centru v New Yorku. Za njim bo govoril naš znani gospod Josip Zalar, glavni tajnik KSKJ, ki je bil v SANSU blagajnik. Vsi nam bodo gotovo dosti zanimivega povedali in nam položili v srca dosti lepih nauk. Slišimo, da naše nasprotnike, ki sta jih duhovno izšolala Prosveta pa Proletarec, ta shod draži. Naj jih le. Naši voditelji so poskusili vse, da bi z njimi lepo složno delovali v SANSU in pri JPO, pa so oni le vedno po svojih kolesnicah vlekli voz, dokler niso naši voditelji bili primorani pustiti vse skupaj. To ni bilo prijetno, ker naši so mnogo napravili pri Sansu. Tam je dosti našega denarja, pa bi menda radi, da bi jim ga še nadalje nosili skupaj. Pa ga ne bomo mi nosili več za druge na kup. Če tudi pozno, posvetilo se je še pravočasno v glavah naših mož, in od sedaj naprej bo drugače. Več o tem se bo gotovo pojasnilo še od merodajnih strani.

Zadnjo nedeljo je imela tukajšnja podružnica Slov. Ženske

Zveze dobro prirejen piknik v našem farnem parku na hribu, kjer bo v nedeljo popoldne shod. Piknik se je jako dobro obnesel. Vodile so ga Mrs. Emma Planinšek kot predsednica vseh priprav, in pomagale so ji vnete in navdušene delavke Mrs. Josephine Muster, Mrs. Jennie Benndick, Mrs. Angelina Brule, Mrs. Mary Hoche, var Mrs. Anna Mahkovec, Mrs. Mary Kunstek, Mrs. Mary Terlep, Mrs. Jos. Erjavec, glavna tajnica SZZ. in Mrs. Jennie Smrekar. Zabave je bilo obilno za vse in naše vrle žene in dekleta so se s to prireditvijo nadvse postavile. Podružnica SZZ je najbolj aktivno društvo v naselbini. Za kar se zavzemo naše hkrabre Slovence, izvedejo vedno stoprocentno. Čast jim!

V bližnjem Rockdalu se je ponesrečil rojak Matt Simonič. V Blockson Chemical Co. na Patterson Rd., kjer je uposlen, se je ponesrečil pri delu. Udari la so ga železne vrata. Prepeljali so ga v bolnišnico, a zdaj je še doma in je upati, da bo kmalu okreval.

Želim Slovenskemu Katoliškemu Dnevu veliko uspeha, čitateljem pa moj pozdrav!

Naročnik.

REV. JOHN B. PIRNAT POSTAL MONSIGNOR

Walkerville, Mont.

Cenjeni g. urednik:

Tukaj Vam sporočam nekaj novic iz te naše daljne Montane. Naj začnem z vremenom. Deževno in hladno je tukaj vso pomlad. Tako je zaostala vsa zelenjava; kar ne more iz zemlje vzkliti. Kar je prišlo ven, je vse zarumenelo zavoljo mraza, zatorej res silno potrebuje gorka vremena in sonca, če se nas ljubi Bog usmili. Saj tukaj hitro zraste vse, da je kar čudež, če le pride prava toplota. Vsa zelenjava je jako okusna in krhka in se veliko pridela vsega. Upamo, da nas tudi letos Bog ne bo zapustil.

Vile rojenice pa nič ne gledajo na deževno vreme. Kar razkorajžijo se paletijo od ene družine do druge. Prva je priletela k Mr. in Mrs. Frank Mihelich in jima pustila zalo deklico, sestrico mali Marlini; Mrs. Mihelich je hčerka spoštovane družine Mr. in Mrs. Marko Gornik. Druga vila rojenica se je ustavila pri Mr. in Mrs. Earl Nelson in tudi njima prinesla brhko in zdravo hčerko. Mrs. Nelson je hči spoštovane družine Mr. in Mrs. Jack Lanch; ta dva sta zdaj prvič postala stari oče in stara mati. Tretja rojenica pa se je oglasila pri Mr. in Mrs. Walter Wein, ter jima pustila krepkega fantka. Četrta rojenica pa je obiskala družino Mr. in Mrs. Anthony Turk na R. 1, ter ju obdarila z zdravim sinkom. Mrs. Frances Wein je hčerka spoštovane rojakinje Mrs. Josephine Turk, kakor je tudi ravnokar omenjeni Anthony Turk njen sin. Tako je bila Mrs. Josephine Turk v kratkem času obdarjena kar z dvema vnukoma. Vsi ti stari očetje in matere naštetih novorojencev so dobri in zvesti naročniki tega lista. Vsem malčkom želimo, da bi jim ljubi Bog podelil, da bi se v zdravju razvijali, v veselje svojim staršem kakor tudi starim staršem.

Tukajšnji list Montana Standard, ki izhaja v Butte, Mont., je te dni priobčil daljši popis in slike treh tukajšnjih duhovnikov, ki jih je Papež Pij XII. pred kratkim povzdignil v prelato s častnim naslovom Rt. Rev. Monsignor. Na prvem mestu med njimi je naš rojak č. g. John B. Pirnat, župnik v Anaconda, Mont., in brat tukajšnjega č. g. Mihaela Pirnata, ki oskrbuje mnogo let faro Holy Savior v Butte, Mont., kakor tudi brat č. g. Alojzija Pirnata v Duluthu, Minn. V tej deželi so bili stiri bratje Pirnati duhovni, pa eden, Anton, je umrl pred par leti. Novi Monsignor, John

Pirnat, je najstarejši brat. Osebnost ga ne poznam, pač pa slišim od drugih, ki ga poznajo, da je močno priljubljen pri fari sv. Petra v Anacondi, Mont. Vsi tukajšnji rojaki mu čestitamo in želimo, da bi še mnoga leta vodil svojo faro v zdravju in veselju. Prej omenjeni list piše o njem takole:

"Monsignor John B. Pirnat, župnik fare sv. Petra v Anacondi, je doma iz Ljubljane v Jugoslaviji. Rojen je bil 1. nov. 1872 in vzgojen v osnovnih in klasičnih šolah svoje rojstne domovine, preden je prišel v Ameriko v letu 1890. Vstopil je v kolegij sv. Tomaža blizu St. Paula in je dokončal svoje študije za duhovni stan v seminšču sv. Pavla v 1895. Letos 12. septembra bo obhajal zlati jubilej svojega mašništva.

"Prostovoljno se je prijavil za misijonarja in je prišel v Montano v 1895. V mašnika ga je posvetil pokojni prevzvišeni vladika Brondel v katedrali sv. Helene. Najprej je bil nastavljen za kaplana pri župniji sv. Pavla v Anacondi, kjer je pel svojo novo mašo. Leta 1899 je postal župnik pri cerkvi sv. Petra, ki je bila zgrajena leto prej. Župnišče je bilo dogotovljeno v 1905, v 1907 pa je bila zgrajena dvorana za sestre dominikanke, ki so poučevale v farni šoli. Pod vodstvom Msgr. Pirnata je bila šola dovršena v 1907.

"Razen dveh obiskov svojega doma v Jugoslaviji Msgr. Pirnat služi kot župnik v župniji sv. Petra, odkar je bil postavljen tja leta 1899. Svoj srebrni jubilej je obhajal 12. sept. 1920, ko so njegovi trije bratje, tudi duhovniki, sodelovali pri daritvi sv. maše. To so bili Rev. Louis Pirnat iz Dulutha, Rev. Michael Pirnat iz Butte in Rev. Anthony Pirnat iz Toledo. Vsi trije so po svojem mašniškem posvečenju darovali svoje nove maše pri njihovem bratu v cerkvi sv. Petra."

Pozdrav vsem čitateljem Am. Slovenca, ki mu želimo veliko dobrih naročnikov.

Mary Kotze.

MEN - WOMEN

WE ARE HIRING TODAY

PUNCH PRESS OPERATORS

EXPERIENCED NIGHTSHIFT
OVERTIME AVAILABLE

Time and One-Half over 40 hours

SUPERIOR ELECTRICAL INDUSTRIES

1259 SOUTH CAMPBELL AVE.

DR. FRANK T. GRILL

ZDRAVNIK in KIRURG

Stanuje in ordinira na:

1858 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

od 2 do 4 popoldne in od 7 do 9 zvečer. — Ob sredah in ob nedeljah po dogovoru.

Telefon v uradu in v stanovanju CANAL 4955

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V CHICAGI

LOUIS J. ZEFRAN

1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
Phone Canal 4611.

NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN.

Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in šenitovanja. — Krstna kapela na razpolago brezplačno. — CENE ZMERNE.

OGLASI V "AMER. SLOVENCU" IMAJO VEDNO USPEH.

Prove to them that their sacrifices on the battlefields of Bataan, Iwo Jima, Tarawa, Salerno, Aachen, Bastogne, and all the bloody milestones on the Road to Victory are not in vain.

GET BEHIND THE MIGHTY 7th WAR LOAN

BUY EXTRA BONDS
BUY BIGGER BONDS

This advertisement for the 7th War Loan sponsored by the Public Service Company of Northern Illinois

Dušica - Rožamarija

— Agnes Günther —

"Rožamarija, kaj naj pišem tvojemu očetu? Brani se vendar! ... Je morda tvoja mati pretiravala? Zagovarjaj se! — Da je to vse izmišljeno! — Ne, vpričo smrti je to nemogoče! — Povej mi vendar, kako je bilo!"

"Saj vse skup nič ne pomaga, teta Helena! Meni ne bodo verjeli ... Ali nisi čitala kaj moj oče o meni misli ..."

"To je napisal v prvi bolesi, v prvem razburjenju, Rožamarija. Kri se kmalu zopet ohladi. Tvoj oče, ki je sicer zelo vpluden, ima svojo jezo, kot vsak izmed nas. Zagovarjaj se vendar že, Rožamarija! Kaj izgubiš ..."

"Kaj sem izgubila, tega se prav dobro zavedam ... Svojo čast sem izgubila. Kako se naj branim, če moj oče in mačeha hočeta to o meni verjeti! Mar mi je mogoče dokazati, da nisem hotela odpreti tistih vrat, da nisem nikdar hotela prestrašiti mane s svojimi lasmi in očmi? Morali bi mi zaupati! Podarjenega zaupanja ne maram, ker mi ga morete vsak trenutek zopet odvzeti, če bi morda znova popustila stara vrata ..."

Teta Helena se vrže vsa utrujena v naslonjač ter zastoka:

"Moj Bog, jaz se ne razumem več na kastrofe, odkar sem se za vedno izselila iz starega Braunecka ... Ne prenašam jih več in naveličala sem se jih! ..."

"Pusti me, teta Helena, naj grem v svojo sobo, prosim te! Trudna sem, tako ne izrečeno trudna!"

"Kolikor se že spoznam, Rožamarija, tajiš vsako krivdo. Moram pisati nekaj besed svojemu ubogemu bratu in to še nočoj! — Samo še nekaj, Rožamarija ... Razmerje do tvoje matere, — saj vem, da ni bilo nikdar pristržno, od obeh strani ne. Vidve sta nasprotji ..."

"Mrzim, sovražim jo! Moje srce je to sovrastvo že čisto izžgalo. In to boli! Mrzila sem jo v tisti noči ... Rožamarija zakrije obraz z obema rokama. "Oh, moj ubogi vrtič! Strupene cvetlice, divje, rdeče, trnje, osat, koprive! Tako daleč so me spravili, da vse to raste v njem. Toda tega ne smem reči. To je vendar moj vrt! Če bi oče vanj pogledal! — On je prepričan, da sem brez časti ..."

Zdajci se je Rožamarija zrušila nad svojim stolom. Princeza Helena je brž vstala ter se sklonila nad njo. Skoraj otroško zre v svoji bolesi in zaskrbljenosti. Na njenem okroglem obrazu se odraža globoka otožnost. Toda na mah se zravna. Njena ravnodušnost, katero si je v teku let pridobila v borbi z marsikatero skrito bolešjo, ji hipoma pride na pomoč. —

"Rožamarija, otrok, pojdi počivat! Ti nisi nameravala odpreti onih vrat. Toliko zdaj vendarle vem. Rajši bi seveda videla, če bi mi vse odkrito pojasnila. Čemu nisi pozvala gospodične Bergmann?"

"Nisem hotela, da bi slišala, kaj je mama govorila."

"Ali je bilo to kaj posebno hudega? To bi moral tvoj oče na vsak način izvedeti. — To je vendar važen vzrok. — Kaj pa je rekla?"

"Kako naj zdaj očetu povem? Tega ne morem! Govorila je take zle stvari in bila sem mnenja, da ona ... Ne, nič o tem, teta Helena, nič!"

"Norčica, ti si vendar v nesreči, ne ona!"

"Ne maram tega povedati, ker nočem biti to, za kar me smatrajo!"

"Kakor hočeš, Rožamarija, kajti navsezadnje bi lahko tvoja mati tudi tajila in tvoja zadeva bi se s tem prav nič ne izboljšala. Morebiti imaš prav. — No, recimo, tvoja mama je bila tako silno vznemirjena, da bi bila ti najrajša šla poklicat svojega očeta. Moj Bog! To vse ne drži! Mor-da pa ne uvidijo tega. Ti bi seveda tudi lahko izgubila glavo ... Pojdi zdaj leč, uboga Rožamarija. Nocoj te ne morem več

odrešiti. Že danes vsaj vem, kaj mora moj ubogi brat najprej izvedeti."

Zaloigra v njeni ljubki, prijazni vili! — Princeza Helena niti v gledališču ni prijateljica žaloiger, kjer ima vendar pomirljivo zavest, da bo junakinja, ki leži mrtva na tleh, po dovršeni predstavi več ali manj imenitno večerjala. Okrogla dama si s svojo blede, apatično in molčečo nečakinja ne ve več pomagati. Tudi naslednjega dne ni hotela Rožamarija podrobneje pojasniti dogodkov pretekle noči. Tudi ne omeni nobeno besedo, čemu ni drugo jutro izkazala svojemu očetu onega sočutja, katerega je on v svoji strahoviti bolesi od nje moral pričakovati. — In to vedno bolj zagrenjuje očetovo srce. —

Na veliko srečo je kneginja brž okrevala, kot bi se njena narava bila osvobodila neke hude more. Nato se je podala v zdravišče Wiesbaden, kjer se je razcvetela ko roža. —

Rožamarija pa ne cvete. Često se onesvešča, kar povzroča teti Heleni nemalo groze. —

Primorana je poklicati znamenitega zdravnika za živčne bolezni, ki je bil obenem vodja slovečega zdravišča. Ta pregleda Rožamarijo. — Bil je to moder in izkušen gospod, ki je poznal vse bolesi in stiske človeškega srca. Na mah je bil prepričan, da je v duši tega bledega in apatičnega otroka počila neka vzmet. Uvidel je, da nosi v sebi bolezen, proti kateri ne pozna ne on ne kak drug zdravnik primerne leka. — Morebiti goji v svojem srcu ljubezen do nekoga, ki je njenim staršem nevšečen. — Vendar pa domneva, da je še skoraj premlada in tudi prehladna za kakšno veliko ljubezen. —

Princeza Helena mu pomaga iz zadrege ter predlaga izpremembo ozračja. Rožamarija bi naj prebila zimo v Italiji. Princeza Helena jo hoče sama spremiti. Razen nje naj bi tudi potovali: Miss Granger, Liza, družabnica tete Helene, gospa Waren in tudi njen rejeni sluga naj bi ne ostal doma. Potovati hočejo v presledkih, da ne bo potovanje preutrudljivo. —

"Miss Granger je od šile dolgočasna," piše princeza Helena svojemu bratu, "toda končno je poštena in v tistih letih, ko ima človek svoje največje budalosti že za seboj. Za Rožamarijo seveda nj izpodbudljiva, toda kdo pod milim nebom bi njo mogel spraviti k življenju? — Poizkusila sem z milobo in z bridkostjo, s hladom in vročino, z nežnostjo in s strogostjo. Poslušaj vse prav vdano, toda če jo le za trenutek pustim samo, jo popolnoma stre" ...

Na potovanju je Rožamarija malce oživila. Tu pa tam zažari, četudi le mimogrede, na njenem licu rahel rožnat dihanje včasih izraža celo kakšno željo. To vse nemudoma izve njen oče v Braunecku. —

Dospeli so vse prežgodaj v to od sonca izžareno, izumrlo revijero. Sitni komarji še žive, vile in hoteli so zaprti in okna zabita. Strahovit prah pokriva vse. —

V Bordigheri, kjer je primeroma še najbolj zeleno, najde teta Helena vse, česar si želi. Tu najme majhno vilo z marmornim balkanom, odkoder drže stopnice v zapuščen, razsežen vrt. Nadalje sprejme kuharico, ki ima odlična spričevala in zna tudi nekoliko francoščine in še neko deklico, ki pa ne pozna razen italijanščine nobenega drugega jezika. Ta je ob pogledu na Rožamarijo tako osupnila, da je vtaknila prst v usta ter neprestano strmela vanjo. —

Žal so še vsi komarji pri življenju ter se imenitno goste s krvjo Brauneckerjev. Teta Helena je malodane tetovirana. Nekega večera bi se bila domala zgodila huda nesreča. Teta Helena je namreč nekega večera med muslinastimi posteljnimi zastori z gorečo svečo v roki oprezala za nadležnimi živalicami. —

(Dalje prihodnjič)

VOLITVE BODO ODREDILE ANGLIJI NOVE POLITIČNE SMERNICE

(Nadaljevanje s 1. strani)

pravi, da mora biti v njej zastopana publika in voditelji iste morajo sodelovati v vseh ozirih z vlado. Morrison tudi dolži konservativce, da njih politika vodi v inflacijo in v veliko brezposelnost. Kritika gre še dalje tudi radi stanovanjske oskrbe delavskih družin, itd. —

Za zunanji svet je najvažnejše to, kakšno stališče bo Anglija zavzela proti Sovjetski Rusiji. Laboriti se zavzemajo za večje in tesnejše sodelovanje s Sovjetsko Rusijo in omenjajo, da vsako nesodelovanje z Rusijo bo Angliji le vsestransko škodovalo gospodarsko in drugače. Ruse in njihove zadeve je treba pravilno razumevati, trdijo laboristični zastopniki. Ako bomo gledali na Rusijo le z očali konservativnih elementov, ne bomo nikoli prišli do dobrih razmer in odnošajev z Rusi. Politično stališče Združenih držav in Anglije mora biti na vsej črti, da se ohrani med tremi velesilami mir. V to morajo voditi pa le prijazni odnošaji in sodelovanje med glavnimi velesilami. Neumestno je videti za vsakim vogalom le rdečo. Delavstvo Anglije se ne strinja z načini sovjetskih sistemov, a ima pa velike simpatije z sovjetsko gospodarsko organizacijo in skuša Ruse razumovati, kakor pač najboljše more, da se med obema deželama ohrani prijateljstvo. Tako laboriti. Na splošno zgleda, da ves

svet gleda s pozornostjo na bližajoče se angleške volitve. Splošno prevladuje mnenje, da ako v Angliji zmaga jejo laboriti, tedaj bo krenila vsa politika v Evropi daleč na levo. Delavska vlada, če se uveljavi v volitvah bo tesnejše sodelovala z Rusijo in ruski vpliv bo v Evropi porastel. Francova Španija bo postala popolnoma osamljena in Bo Francov režim težko vzdržal kaj časa. Če pa zmaga konservativcem, bo nastala v Evropi razdelitev. Do Rusije se bodo odnošaji s zapadno Evropo nekako ohladili. Kam bo to vodilo ali v dobro ali slabo, je pa skrivnost bodočnosti. —

NAJNOVEJŠE VESTI:

San Francisco, Calif. — Zastopniki 50 narodov na mednarodni konferenci so dokončali s svojim delom. Carter za svetovno mednarodno organizacijo je dogotovljen. V torek bo konferenca uradno zaključena in predsednik Truman bo imel glavni zaključni govor. Pričakuje se, da bo predsednik v svojem govoru izrekel važne besede na zastopnike narodov. —

Moskva Rusija. — Radio poročilo iz Moskve objavlja, da je proces proti šestnajstim Poljakom končan. Obtoženci so spoznani krivim in krivdo so sami priznali. Trije so oproščeni, dvanajst pa je obsojenih od 10 do 12 let ječe. Obsojenci so ob koncu podali izjavo, da je glavna krivda na londonski zamejni poljski vladi, ki je netila in podžigala odpor. To je težka obsojba za zamejno vlado. —

Hotpoint!

ELECTRIC KITCHENS

Ranges — Refrigerators — Wash Machines — Cabinet Sinks — in tako dalje.

NAZNAJAMO

da smo pooblaščen prodajalci "HOTPOINT" izdelkov, ki jih izdeluje

EDISON GENERAL ELECTRIC APPLIANCE CO.

HOT POINT Dependability Assured by 40 Years Experience.

Za omenjena predmete sprejemamo naročila še sedaj pod ugodnimi pogoji. Pridite, da vam pokažemo slike in pojasnimo ugodnost uporabe istih. Naročila se bodo dostavljala po vrsti.

MEDEN'S HARDWARE

1804 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILL.

Tel. Seeley 7838

Imeli bomo v zalogi GENERAL ELECTRIC RADIOS

NAŠE SPECIJALITETE. Mi imamo slike

Št. 11 — Presvetega Srca Jezusovega v lepem okviru, po \$ 1.50

Št. 12 — Slike Marijinega križnega pota, za dar cerkvam ali vojnim laboratorijem, \$12.00

Št. 13 — Črna ali svetlo plava kronica \$ 2.00

Št. 14 — Hlini oltarčki \$ 1.00

Št. 15 — Razne nabožne razglednice 33 za \$1.00 s poštnino. Tako najboljše katoliške knjige.

Št. Z-8 — Križ in potrebnine za previdenje bolnikov po \$2.50; \$4.50; \$8.50; in \$9.00 (Važno za pogrebniške).

NAROČITE PO ŠTEVILKAH

Naročila na veliko za razne verske predmete in slike.

ST. JOSEPH'S RELIGIOUS GOODS CO.

2935 N. Southport Ave. Chicago, Ill. LIN. 2134

Pisano polje

J. M. Trunk

Le nekaj jugoslovanske vojake je v Trstu, iz Celovca so ba- je odšli. Mirno kri. Lahki skačej v Rimu, v Trstu tudi, in z Lahki se derejo še drugi. Well, ako dobi Trst avtonomijo pod Jugoslavijo, se nobenemu Lahu ni treba bati, vse pravice bodo imele, če pa pride Trst pod kontrolo "aliirancev", bo pri starem: Lah vse, Slovenec niti sape ne! Do 600 tisoč Slovanov je bilo pod Italijo brez vsakih pravic, še na tihem govoriti ni so smeli, pa se neki krogi niti zmenili niso, zdaj bi bila pravica na obe strani, pa se krogi, ki brumno govorijo o "justitia", derejo ko srake. Slovan, daj pravico, ampak udari tudi in pokaži, kakšna je pravica, takim, ki zavijajo oči po pravici, pa je nikoli ne bodo dali.

Kaže, da se tudi med Poljaki dani. Dober narod, vzgojen ni bil v pravi smeri samostojnega mišljenja. Dozdej so bili le Poljaki, in pri udeleževanju v območju zofističnih klast. Vsaka kasta pozna le svojo kasto, in kasti je tudi narod le sredstvo. Tak narod ne more imeti širšega duševnega obzorja. Poljaki kot Slovani, well, dani se nekaj, pa je še vse zatemnjeno.

Okonski je lepo poljsko ime, Okonski pristen Poljak. Kasti pa kaže, da bi bilo dobro za kasto, če bi malo dišalo po neki irski robi, in tako postane Okonski — O'Konski in se poteguje za Poljsko! He ... he ... Poljsko, za poljsko kasto se poteguje in Poljaki so le molzne krave. V Lublinu se dani.

Molotov je odšel. Delo, delo, pravijo. Gotovo. Ampak za Rusijo je vojna končana, dosti bo dela, delo pa je končano. Molotov ni prišel v San Francisco le na uro gledat, delo se bo šele začelo, ampak ne na kakšni konferenci.

Konferenca ob Zlatih vratih. He ... he ... Za Molotova so se zanimali, vse drugo je le epizoda in bo ostalo epizoda. Ko je odšel Molotov, sonce vzhaja in zahaja kakor je bilo včeraj in bo jutri.

Molotov je odšel domu, zdaj ni nič več zanimivega na konferenci. Le Molotova je hotelo vse videti. Odšel radi obilnega dela. Hm? Kitajci so silno potrpežljiv narod. Uprizarjajo komedije kar tri dni brez presledka. Ampak po treh dneh imajo tudi komedije dosti. Viš.

"Polje lepo, polje Gospodstvo, dešale koroške ti cvet, kaj pomeni kamen stari v tebi svodok iz neznanih nam let?"

Tako pesnik A. Askerc. Si pač Korošec in ne moreš pozabiti. Yes and no! Ali te ne zanima, ker si Kranjec? Ali nisi Slovenec? Gospa Sveta je edina svetla točka v noči dolgega ti-sočletja slovenske zgodovine, ko je tam kmet vpostavil svojo vlado, bil toraj — demokrat. Te res ne zanima?

Zmaga v Evropi! "Tebe Boga hvalimo!" Štiri milijone Amerikancev, en milijon Angležev, deset milijonov Rusov. In partizani, zdaj jugoslovanska vojska, so držali z golimi rokami nad 30 nemških divizij v kleščah skozi dolga leta. Še v Trst so prodrli in na Koroško. Potem šele so prišli drugi. Kako je po prvih dneh že? Kako bo jutri?

Bilo je 1. 1918. Na zapadu je stal zid zoper zid, ni se ganilo. Pa je prišel predor pri Solunu v Macedoniji. Nad 20 tisoč jugoslovanskih legionarjev je pa-

dlo, in zid na zapadu se je podrl. Sam Foch še 11. novembra ni hotel verjeti, da se je zid podrl. Rabite možgane.

In kako je bilo potem? Kjer so zmagali, je kazalo, kakor bi ne bilo zmage, in kjer je bila zmaga taka, taka, je bila zmaga! Tudi Srbi so bili le nadležni privesek, in za zmago je prišla grda žaklarija.

Pretehtajte, ne bulite topotja v dan!

ONE A DAY
VITAMIN TABLETS
THINK of it! Your minimum daily requirements of A and B Vitamins or of D Complex Vitamin, in one pleasant tablet. Remember the name ONE-A-DAY (brand) Vitamin Tablets.

NERVINE
DO TENSE nerves make you "Wired"? Cranky, Restless? Dr. Miles' Nervine helps to loosen Nervous Tension. Get it at your drug store. Read directions and use only as directed.

Alka-Seltzer
WHEN Headache, Muscular Pains or Simple Neuritis, Distress after Meals, Gas on Stomach, or "Morning After" interfere with your work or spoil your fun, try Alka-Seltzer.

"Let Me Get You Some" DR. MILES' ANTI-PAIN PILLS

WITH YOUR responsibilities, can you afford to let a Headache, Muscular Pains, Functional Monthly Pains or Simple Neuritis slow you down? Dr. Miles' Anti-Pain Pills have been bringing relief from these common discomforts for nearly sixty years.

Countless American housewives consider Anti-Pain Pills almost as much of a necessity in the medicine cabinet, as is flour in the kitchen cupboard. They have Dr. Miles' Anti-Pain Pills in the house, many of them carry these little pain relievers in purse or handbag. They are prepared for these minor aches and pains that sometimes occur in almost every family — ARE YOU? Dr. Miles' Anti-Pain Pills are pleasant to take and do not upset the stomach.

Get Dr. Miles' Anti-Pain Pills at your drug store. Regular package 25 tablets 25¢. Economy package 125 tablets \$1.00. Read directions and use only as directed.

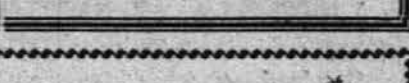
DR. MILES' Anti-Pain Pills

POSJILA NA PRVE VKNJIŽBE na hiše, ki jih prenavljate, ali na refinanciranje. — Zmerne obresti **KORUNA** Savings and Loan Association 2832 W. Cermak Rd., Chicago, Ill. Rockwell 0538

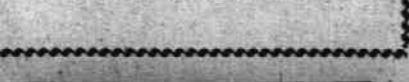
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Ave.
Telefon Canal 6523

Uradne ure: Vsak dan od 9:30 do 8:30 zvečer. Ob sreдах od 9:30 do 1:00 popoldne; ob sobotah od 9:30 do 7:00 zvečer.

DR. H. M. LANCASTER
Dentist

2159 West Cermak Road (ogel Leavitt St.) CHICAGO, ILL.
Telefon Canal 3817

BUY EXTRA BONDS

